

universitātes AVĪZE

Trešdiena,
25. aprīlis,
2001. gads

Latvijas Universitātes izdevums (iznāk kopš 25.09.1922.)

№16

JAUNUMI

LU rektors Livānos

Ir aprīlis, kad līdz iestājesāmeniem augstskolās palikuši vairs tikai trīs mēneši. Arī Livānu 1. ģimnāzijas skolēni par to cītīgi domā un ir izvēles priekšā. Kurā no augstskolām studēt, kādas ir studentu tiesības, kas ir studentu dzīve un kā līdz tādai tikt? Tāpēc sestdien, 7.aprīlī, Livānu 1. ģimnāzijā notika pasākums vidusskolēniem "Vidusskolēnu diena - uz iespēju un ieceru ceļa", ko organizēja studenti no "OLNA's" (Organizācija Livānu novada attīstībai). Pirms tam tika aptaujāti Livānu vidusskolēni un kā izrādījās, vidusskolas beidzējiem vislielākā interese ir par LU. Tāpēc uz šo pasākumu aicinājām LU rektoru Ivaru Lāci, kā arī citu populāru augstskolu pārstāvjus: DPU rektoru Jāni Pokuli, RTU pārstāvi Irēnu Kļaviņu un LSA viceprezidentu Gunti Glušņonoku.

Rektors Ivars Lācis stāstīja, cik daudz iespēju sniedz iegūtais diploms, ko ar to var iesākt tālāk un kādas programmas piedāvā LU. Jaunieši uzzināja, ka LU izglītība ir stabils pamats dažādām nākotnes iespējām. Lekciju "ES augstākās izglītības un zinātnes stratēģija - ceļā uz zināšanu sabiedrību Eiropā" nolasīja LU Dr. Arnolds Ūbelis.

"Ieguvām vērtīgu informāciju par augstskolām, iestājesāmeniem, kā arī par sadzīvisku realitāti - kur dzīvot mācību laikā," pēc pasākuma atzina vidusskolnieces. Gaidīsim rudenī, kad Livānu ģimnāzijas absolventi pievienosies LU studentiem.

EVĪJA GLUŠŅONOKA,
"OLNA's" pārstāve

Starptautiska konference Reitera namā

6. un 7. aprīlī Reitera namā notika starptautiska starpdisciplināra zinātniska konference "DZĪVE TEKSTĀ: Sieviete mūsdienu literatūrā un humanitārajās zinātnēs", ko organizēja LU pētījumu centrs FEMINISTICA LETTICA, LU Filozofijas un socioloģijas institūts un Norvēģijas Karalistes vēstniecība Latvijā. Konferenci atklāja LU rektora profesora Ivara Lāča un Norvēģijas Karalistes vēstnieka Latvijā Barda Ivara Svendsena uzrunas, kas akcentēja šīs tēmas nozīmīgumu humanitāro zinātņu modernizācijā un dzimumkultūras jautājumos, izglītotas un tolerantas sabiedrības izveidē Latvijā.

Konferencē pavisam tika nolasīti divdesmit divi referāti, un vairums to autoru bija katrs savā nozarē Latvijā labi pazīstami speciālisti: Baiba Rivža, Maija Kūle, Ausma Cimdīņa, Ella Buceniece, Skaidrīte Lasmane, Ojārs Lāms, Viktors Freibergs un citi, kā arī jaunākās paaudzes pētnieki, galvenokārt LU doktorantūras un magistrantūras studenti. Konferences ietvaros tika organizēti arī rakstnieku apaļais galds par tēmu "Sieviete tekstā", kurā ar priekšlasījumiem par savu darbu uzstājās ievērojamākie jaunākās paaudzes latviešu literāti: Gundega Repše, Nora Ikstena, Inga Ābele un Pauls Bankovskis. Teorētiku (literatūrpētnieku) un praktiķu (rakstnieku un mākslinieku) intelektuālais dialogs turpinājās arī konferences kultūras programmā, kopīgi noskatoties un pārrunājot Māras Zālītes drāmas pēc Gētes "Fausta" motīviem "Margarēta" uzvedumu Jaunajā Rīgas teātrī. Kā norādīts laikrakstā "Literatūra un Māksla Latvijā", šī starpdisciplinārā konference vērtējama kā viens no šāgada lielākajiem notikumiem Latvijas humanitārajās zinātnēs.

Interesenti ar konferences materiāliem varēs iepazīties LU izdevumā FEMINISTICA LETTICA 3, ko konferences organizētāji solījās laist klajā jau šīgada nogalē.

ILZE SPERGA

Eiropafakultātei jauna vadība

No kreisās: Linas Cekanavičus – Eiropafakultātes direktora vietnieks, Viļņas centra vadītājs; Juhani Dammerts, Somija – Eiropafakultātes vadības padomes priekšsēdētājas vietnieks; Biruta Sloka – Eiropafakultātes direktora vietniece, Rīgas centra vadītāja; Baiba Rivža, Latvija – Eiropafakultātes vadības padomes priekšsēdētāja; Arilds Saeters (Arild Saether) – Eiropafakultātes direktors no 1998. gada 1. septembra līdz 2001. gada 31. jūlijam; Gustavs Kristensens – Eiropafakultātes direktors no 2001. gada 1. augusta; Mihaels Gallangers – Eiropafakultātes direktora vietnieks, Tartu centra vadītājs

30. martā Tartu Eiropafakultātes vadības padomes (Governing Board) sēdē ievēlēja vadības padomes priekšsēdētāju. Pirmo reizi astoņu gadu vēsturē tika ievēlēta Latvijas Republikas pārstāve akadēmikē Baiba Rivža. Par priekšsēdētājas vietnieku ievēlēja Juhani Dammertu (Juhani Dammert) no Somijas Izglītības ministrijas. Līdz šim šo godpilno pienākumu bija veikuši dāņu, norvēģu un somu kolēģi. Eiropafakultātes vadības padomē ir pārstāvi no visām Baltijas jūras valstīm – Latvijas, Dānijas, Igaunijas, Vācijas, Lietuvas, Norvēģijas, Zviedrijas, Krievijas, Polijas.

Eiropafakultātes vadības padomes sēdē septiņu kandidātu konkurencē ievēlēja arī jauno Eiropafakultātes direktoru - asoc. profesoru Gustavu Kristensenu no Odenses universitātes (Dānija). Iepriekšējais Eiropafakultātes direktors profesors Arilds Saeters (Arild Saether) šajā amatā bija no 1998. gada un šoruden atgriezies savā ekonomikas profesora darbā Norvēģijā.

Atgādinām, ka Eiropafakultāti nodibināja 1993. gadā jaunizveidotā Baltijas jūras valstu padome pēc toreizējo ārlietu ministru Hansa Dītriha Genšera (Vācija) un Uffes Ellemana Jensena (Dānija) iniciatīvas.

Eiropafakultāti izveidoja, lai pilnveidotu un palīdzētu izveidot ekonomikas, vadībzinību, tiesību, publiskās administrācijas/politiskās zinātnes studiju virzienus vadošajās Baltijas baltu universitātēs (Latvijas Universitātē, Viļņas universitātē un Tartu universitātē); tās darbība paredzēta līdz 2005. gadam.

Baltijas jūras valstu padome izveidoja jauno vadības padomi (Governing Board), kuras galvenais uzdevums ir sekmēt Eiropafakultātes integrāciju Baltijas valstu universitātēs. Katra Baltijas jūras valstu padomes dalībvalsts nominēja vienu locekli Eiropafakultātes vadības padomei. No Latvijas Eiropafakultātes vadības padomei Ārlietu ministrija nominēja akadēmiku Baibu Rivžu.

Eiropafakultātes Rīgas centrā, kas atrodas Latvijas Universitātes galvenajā ēkā Raiņa bulvārī 19, ir viena no lielākajām un modernākajām sociālo zinātņu bibliotēkām, kuras depozitā ir vairāk nekā 6000 jaunāko mācību grāmatu, zinātnisko rakstu krājumu, periodisko izdevumu un statistisko datu krājumu.

Eiropafakultātes vieslektori no Rietumeiropas universitātēm 2001. gada pavasara semestrī piedāvā desmit studiju kursus tiesību zinātnēs, sešus kursus ekonomikā un sešus kursus publiskajā administrācijā/politiskajās zinātnēs. Informācija par piedāvājumiem kursiem un vieslektoriem, kā arī viņu konsultāciju laiku ir izvietota uz Eiropafakultātes informācijas dēļa Raiņa bulvārī 19, Eiropafakultātes mājas lapā, kā arī var tikt nosūtīta pa e-pastu: anna@eurofaculty.lv, 7034370).

Visi iepriekš minētie studiju kursi ir brīvi pieejami ikvienam Latvijas augstāko mācību iestāžu studentam un ir bezmaksas. Eiropafakultātē piedāvātie studiju kursi ir angļiski vai vāciski.

Sīkāku informāciju par Eiropafakultāti var iegūt interneta mājas lapā: www.eurofaculty.lv

ŠAJĀ NUMURĀ:

Sveicam LU laureātus - Latvijas vēstures apzinātājus -2.lpp.

Jauns pētījumu centrs LU -3.lpp.

Ciemos izdevums "Zvaigžnotā Debess" -4.lpp.

Aicina underground elektro-niskās mūzikas klubs "Metro" -8.lpp.

SVEICAM

"Dziesmuvara" atkal kopā

1. aprīļa pēcpusdienā Latvijas Universitātes Lielajā aulā pēc sešu mēnešu ilgiem mēģinājumiem savu pirmo koncertu sniedza atjaunotais jauniešu koris "Dziesmuvara".

Koncerts tika veltīts LU studentu biedrības "Dziesmuvara" 76. gadadienai, un tajā skanēja Dziesmu svētkiem "Rīgai - 800" izvēlētās kora dziesmas. Ar Adolfa Ābeles solodziesmām koncertā piedalījās Dace Volfarte un Ventis Zilberts. Par kora muzikālo pavadījumu rūpējās koncertmeistare Ilze Dzenīte.

"Lai gan koristi bija nedaudz sabijušies, koncerts, manuprāt, izdevās veiksmīgs," atzina "Dziesmuvaras" diriģents Ainārs Rubiķis. Viņš arī uzsvēra, ka koris ir ļoti jauns - tam nav vēl pat gadiņš - un koristiem vēl daudz kas ir jāmacās. "Mēs vēl augam - viņi macās no manis, un es - no viņiem," skaidroja Ainārs Rubiķis. "Mana misija ir likt korim dziedāt ne tikai ar balsīm, bet arī ar sirdīm," piebilda diriģents.

GITA LIEPIŅA

Uzziņai

"Dziesmuvara" ir Latvijas studējošās jaunatnes organizācija, kura apvieno studentus un studentes, kam patīk latviešu dziesma un mūzika. Tajā piedalās studējošā jaunatne no dažādām augstākās izglītības iestādēm un dažādām fakultātēm, kā arī augstskolu beidzēji. Tās mērķis nav attīstīt profesionālus mūziķus, bet tuvināt ikvienu studentu latviešu dziesmai. Ziemeļeiropā slavenā kora "Dziesmuvara" diriģenti ir bijuši Alfrēds Kalniņš, Adolfs Ābele un tagad - Ainārs Rubiķis.

2. lpp. ▶

SVEICAM

“Dziesmuvara” atkal kopā

◀ 1. lpp.

“Dziesmuvaras” svinīgā sanāksme 2001. gada 1. aprīlī doc. Dr. med. Ojāra Aleksa vadībā LU Lielajā aulā pulcināja daudzus klausītājus un pazīstamus latviešu kora mūzikas lietpratējus – diriģentus Imantu Kokaru, Edgaru Račevski, Latvijas Mūzikas akadēmijas prof. Oļģertu Grāviti un citus.

Koncertu apmeklēja vairāk nekā puse no Latvijā dzīvojošajiem dziesmuvariešiem. Sveicienus šim notikumam sūtīja arī ārzemju dziesmuvarieši no vairākām valstīm. Īpaši nozīmīgi bija labie vārdi no emigrācijas valdes priekšnieces Jūlijas Baumanes Kanādā un no ASV dzīvojošā Dr. med., pazīstamā baritona Jāņa Kļaviņa.

VALDIS VARIS

Uzruna

“Dziesmuvaras” jubilejā
(Publicējam saīsināti)

Godājamie profesori un diriģenti!
Mīļie dziesmuvarieši – gan vecāki, gan jaunieki!

Mīļie “Dziesmuvaras” draugi, kas ir palīdzējuši mums tikt līdz šim brīdim!

Cienījamie viesi!

Sveicu jūs visus šajos “Dziesmuvaras” 76 gadu pastāvēšanas svētkos un atjaunošanās “Dziesmuvaras” kora pirmajā koncertā.

“Dziesmuvara” sākās kā Latvijas Universitātes studentu biedrība un koris. To nedibināja nedz Konservatorijas studenti, nedz profesionāli mūziķi, bet desmit studenti un studentes no dažādām fakultātēm – no juristiem, inženieriem, vēsturniekiem, ķīmiķiem, tautsaimniekiem un filologiem, kuriem bija dažādi mērķi dzīvē, bet kuri mīlēja dziesmu un vēlējās intensīvāku mūzikas dzīvi nekā to, ko sniedza toreizējais Universitātes koris.

Savā laikā pie Universitātes pastāvēja veseli četri kori – Latvijas Universitātes koris ar diriģentu Artūru Bobkovicu, Prezidiju konventa vīru koris diriģenta Teodora Kalniņa vadībā, Prezidiju konventa sieviešu koris, arī Teodora Kalniņa vadībā, un

“Dziesmuvara” – vispirms komponista Alfrēda Kalniņa, vēlāk – komponista, ērģelnieka un Konservatorijas profesora Ādolfa Ābeles vadībā. No šiem četriem koreim līdz šim vienīgi Latvijas Universitātes koris, tagad ar nosaukumu “Juventus”, pārdzīvoja visas kara vētras un svešas varas un turpināja dziedāt.

Tagad, ar Dieva palīgu, skanēs atkal “Dziesmuvara”!

Savā darbības laikā – tas ir, no dibināšanas 1925. gada 9. aprīlī līdz kora darbošanās beigām 1944. gada rudenī – “Dziesmuvara” bija kaut kas jauns Latvijas Universitātē. Tā bija biedrība ar savām telpām, saviem simboliem, karogu, krāsām un nozīmēm. Tai bija savi statūti, iekšējie noteikumi, tradīcijas un sava sabiedriskā dzīve. Tajā laikā tas bija izcils, ļoti disciplinēts un rosīgs koris, kas sevišķi diriģenta Ādolfa Ābeles laikā sniedza ne tikai gadskārtējus, augstvērtīgus koncertus Rīgā, bet gāja tālāk tautā un dziedāja arī 25 dažādās vietās provincē. “Dziesmuvaras” koris piedalījās četros Latvijas Dziesmu svētkos un divos Igaunijas Dziesmu svētkos. Dziesmuvarieši ir koncertējuši arī ārzemēs – Dānijā, Igaunijā, Lietuvā, Norvēģijā, Somijā un Zviedrijā. Uzstāšanās ajās valstīs spēlēja nozīmīgu lomu Latvijas un ārvalstu kultūras un politikajās attiecībās un sekmēja tuvināšanos. “Dziesmuvara” arī izveidoja draudzības saites ar citiem ārzemju studentu koreim Igaunijā, Norvēģijā, Zviedrijā.

“Dziesmuvara” uzturēja draudzīgas un radošas saites gan ar Latvijas Universitāti, gan ar Latvijas Konservatoriju, kuru mācībspēki palīdzēja “Dziesmuvarai” augt un izveidoties. Tādēļ par godabiedriem tika ievēlēti: Universitātes rektors profesors Jūlijs Auškāps, teologs profesors Volde-mārs Maldonis, komponists profesors Jāzeps Vītols, komponists Jēkabs Poruks, kā arī abi “Dziesmuvaras” diriģenti – komponisti Alfrēds Kalniņš un Ādolfs Ābele. Vēl godabiedros bija tā laika sūtnis Lietuvā Jānis Sesks, ģenerālkonsuls Oslo Artūrs Vanags un Igaunijas Mūzikas biedrības kora diriģents Juhāns Āviks, kuri bija tik izpalīdzīgi “Dziesmuvaras” ārzemju braucienos.

Diemžēl, Otrā pasaules kara sekas izjauca kora darbību gan Latvijā, gan ārzemēs. Visā “Dziesmuvaras” pastāvēšanas laikā tajā vairāk vai mazāk bija darbojušies ap 440 studentu, bet darbības beigšanas brīdī tās rindās bija 280 dalībnieku, no kuriem ap 140 emigrēja, arī diriģents Ā. Ābele.

Gan emigrācijā, gan dzimtenē dziesmuvarieši palika uzticīgi savai mūža biedrībai ar tās trim galvenajiem tikumiem – “dailums”, “draudzība” un “darbs”. “Dziesmuvaras” kori emigrācijā īsti neizdevās atjaunot vai izveidot, bet “Dziesmuvaras” biedru iniciatīvā vai līdzdalībā tika stimulēta latviešu kora darbība visā plašajā pasaulē, kur vien pastāvēja latviešu kolonijas. Kādu laiku Melburnā, Austrālijā, dziedāja koris ar “Dziesmuvaras” vārdu. Dziesmuvarieši palīdzēja nodibināt Ņujorkas Latviešu Kori diriģenta Andreja Jansona vadībā. “Dziesmuvaras” biedrība emigrācijā turpināja augt, jo bija iespējams tajā iesaistīt jaunus dalībniekus. Dziesmuvarieši dziedāja dziesmu svētkos, kuru laikā parasti notika arī variēšu salidojums. Ar savām biedru naudām, ziedojumiem un novēlējumiem “Dziesmuvaras” valde savāca pietiekoši daudz līdzekļu, lai varētu segt ne tikai organizatoriskos izdevumus, bet arī izdot vairākus nošu krājumus, grāmatu par Ādolfu Ābeli, “Dziesmuvaras” 50 gadu jubilejas grāmatu, uzstādīt Ā. Ābeles kapa pieminekli, rīkot kordziesmu jaunrades konkursus un pasniegt balvas. Cienītais diriģents Ā. Ābele nomira 1967. gadā Kalamazū, ASV.

Latvijā padomju laikā, kad “Dziesmuvara” bija oficiāli aizliegta, jo režīms to uzskatīja par daudz “nacionāli” orientētu, dziesmuvarieši nevarēja pat sapņot par jaunu biedru uzturēšanu, tomēr centās dziedāt citos korus un neoficiāli sapulcēties – sākumā galvenokārt bērēs. Latvijā “Dziesmuvaras” “atmoda” iesākās 1982. gadā. Tajā gadā vasarā Cēsis notika pirmais lielais dziesmuvariešu salidojums, kas pulcināja 82 dalībniekus. Dziesmuvarieši saprata, ka šādas tikšanās saistītas ar zināmu risku, tomēr atkal tikās Cēsis, Jelgavā, Jūrmalā un Rīgā. Tad Latvijas Kultūras fonds uzaicināja viņus pulcēties 1998. gada 16. aprīlī Mazajā Gildē – tur sanāca 42 dzies-

muvarieši.

Beidzot, kā raksta dziesmuvarietis Heinrichs Vītiņš savā monogrāfijā par “Dziesmuvaras” vēsturi, “pienāca arī laiks, kad “Dziesmuvaras” vārds tika atkal pieminēts ar cieņu.” Šķiet, ka arī šoreiz te galvenie nopelni ir Ādolfam Ābelem. 1989. gadā atcerējās, ka paiet 100 gadu kopš viņa dzimšanas. Bija pienācis laiks, kad saprata, kāda loma ir Ā. Ābelem latviešu mūzikas kultūras izveidošanā. Pieminot Ābeli, nevarēja nepieminēt “Dziesmuvaru”, kaut arī tās vārds bija tik daudzus gadus bija neminams...

1990. gada maijā laikraksts “Literatūra un Māksla” ievietoja Heinricha Vītiņa rakstu “Vienoti dziesmā”, kas bija īss pārskats par “Dziesmuvaru”. Latvijas televīzija izveidoja divus raidījumus, kuros dziesmuvarieši dalījās atmiņās par “Dziesmuvaru”. Vēlāk “Dziesmuvara” kļuva vēl pazīstāka, pateicoties dziesmuvarietes Melānijas Vanagas grāmatām sērijā “Dvēseļu pulcēšana”.

Mēs esam gandarīti, ka “Dziesmuvara” var atkal dziedāt Lielajā aulā. Sākuma gados, kamēr uzbūvēja Latvijas Valsts Universitātes Lielo aulu, galvenā “Dziesmuvaras” koncertēšanas vieta bija Konservatorija. 1936. gada 26. janvārī “Dziesmuvara” Aulā pirmoreiz sniedza savu koncertu. Visu tā atlikumu – Ls 1081,70 – ziedoja Aulas “Ērģeļu fondam”. Jaunajā Aulā vieta ērģelēm bija izbūvēta, bet pašu ērģeļu vēl nebija – lai tās iegādātu, vāca ziedojumus. Līdz ar Aulas atklāšanu tā kļuva par “Dziesmuvaras” galveno koncertēšanas vietu. Te notika 14 no visiem patstāvīgajiem kora koncertiem.

“Dziesmuvara”, “Dziesmuvara”! Kas ir dziesmas vai dziesmu vara? Tā ir vara iepriecināt gan dziedātāju, gan klausītāju. Tā ir vara, kas cilvēku var garīgi pacelt. Vara, kas atšķirīgus kora individuus – jaunus un vecus – var saliedēt kopā vienot ap nozīmīgām mūžīgām vērtībām. Citēju no mūsu mīļās Melānijas Vanagas grāmatas:

“Jau pats vārds dziesma mums, dziesmuvariešiem, izstaro maģisku

Ar referātu uzstājas Vija Klīve

spēku, dziesmas varu, ne ar ko salīdzināmu, un šajā starojumā vēl tagad tvīkstam, kad dvēselē atkal sāk skanēt “Dziesmuvara”, kad tinas vaļā atmiņas.

... Dziesmu vara nav tikai vien mūsu katra atmiņu īpašums, bet visas latviešu tautas īpašums. Dziesma nekad neapniks.” (4. sēj., 373. – 374. lpp.)

Noslēgumā gribētu teikt, ka “Dziesmuvara” kā organizācija savā būtībā vienmēr uzsverusi latvju tautas dziesmu un latvju oriģinālo kompozīciju skaistumu un vērtību plašā pasaules mūzikas kultūras spektrā. Tā gandrīz vienmēr ir dziedājusi latviešu komponistu darbus. Tā iepazīstināja arī sveštautietus, Baltijas un skandināvu valstis, ar latvju tautas mūzikas sasniegumiem. Sveštautietu publika lielāko tiesu nesaprata latviešu valodu, bet mūzika – dziesma – tomēr ir starptautiska valoda. Tā var ikkatru uzrunāt un aizkustināt.

“Dziesmuvara” vienmēr turējusi godā savu dzimteni, savu valsti.

VIJA KLĪVE,

Mag. philol., Mag. bibl. zin.
t/l “Dziesmuvara” Revīzijas komisijas priekšsēdētāja un jauniešu audzinātāja

LU laureāti Latvijas vēstures izpētē

Martā tika izsludināts stipendiju konkurss bakalaura un maģistra studiju programmu studentiem un doktorantiem, kuru zinātniskā darba (kurša, bakalaura, maģistra vai promocijas darba) tematika ir saistīta ar Rietumlatvijas vēstures izpēti. Konkurss ir pērnā gada nogalē izveidotās Rietumlatvijas vēstures izpētes komisijas (RLVIK), kuras priekšsēdētājs ir akadēmiķis J. Stradiņš, pirmais praktiskās darbības rezultāts, tās pirmais projekts.

Jaundibinātā komisija, kuras sastāvā ir daudzi Latvijā un ārpus tās robežām pazīstami vēsturnieki, izveidojās cita, daudz plašāka projekta ietvaros – 2000. gada vasarā Ventspils pilsētas dome apstiprināja vietējā muzeja ierosināto “Rietumlatvijas vēstures izpētes projektu”. Tā darbības mērķis – veicināt Kurzemes, Zemgales un Sēlijas vēstures izpēti, popularizēt reģionālās vēstures tematiku un sniegt praktisku pētījumu rezultātu pielietojumu izglītībā, veicināt kultūras tūrisma. Šāds projekts uzlūkojams par pirmo reģionālās vēstures pētniecības atbalsta projektu, kuru finansē pašvaldība. Jau RLVIK pirmajā sēdē tika izteikta cerība, ka Ventspilij nākotnē varētu pievienoties arī Jelgava, Liepāja un citas Latvijas rietumdaļas pilsētas.

Šobrīd Ventspils ir vienīgā. Jācer, ka tikai pagaidām...

Īpaša uzmanība jau projekta sagatavošanas stadijā un komisijas darba pirmsākumos tika pievērsta topošo speciālistu atbalstam. Modernās globālās vai vismaz Vislatvijas mēroga pētniecības tēmas šobrīd nereti aizēno reģionālo vēsturi, kuras izpēte jau kurša darbu līmenī šķiet mazperspektīva un līdz ar to – “neinteresanta”. Lai stimulētu reģionālās un konkrēti Rietumlatvijas vēstures izpēti, tika nolemts iedibināt ikgadējas stipendijas topošajiem speciālistiem. Šādas stipendijas iecerē ir atbalstīt topošo pētnieku, stimulējot viņu pievēršties gan Rietumlatvijas pagātnes izpēti, gan arī nopietnam pētnieciskam darbam vispār.

2001. gada konkursa rezultāti tika pasludināti RLVIK sēdē, kas 30. martā notika Ventspilī. No astoņiem pavisam iesniegtajiem darbiem (konkurss parādīja gan jau iepriekš nojausamo faktu, ka Rietumlatvijas tematika nav populārs studentu un doktorantu pētniecības lauks, gan arī iespējamo kandidātu neuzņēmību (slinkumu?) piedalīties šāda rakstura konkursos) finālā tika vērtēti seši atbilstošākie. Laureātu augstskolas pārsteigumu nerādīja (diemžēl nerādīja...) – divi no stipendiātiem bija LU pārstāvji. **Bakalaura līmenī stipendiju ieguva Vēstures un fi-**

lozofijas fakultātes studente **Kristīne Ante**, kas paralēli aktīvajam darbam studentu pašpārvaldē jau ilgstoši pēta Alsungas draudzes vēsturi (konkursam pieteikta tēma – “Alsungas novads kultūrvēsturiskā kontekstā”), **maģistra līmenī studijas tiks pabalstītas Latvijas Mākslas akadēmijas maģistrantei Dacei Erdmanei** (“Jūliusa Dēringa glezniecība un teorētiskā darbība”), bet **doktorantu konkursā uzvarēja LU Latvijas Vēstures institūta speciālists Valdis Bērziņš**, kurš Oulu universitātē Somijā strādā pie tēmas “Sārņates apmetnes un vēlo mednieku un zvejnieku dzīvesveids Baltijas jūras austrumkrastā”.

Bakalaura un maģistra programmu studenti – konkursa uzvarētāji saņems 40 latu ikmēneša stipendiju divu semestru garumā, bet doktora stipendija desmit mēnešu garumā būs 80 latu. RLVIK uzskata, ka šāds finansiāls pabalsts ļaus sekmīgāk nodarboties ar pētniecisko darbu, nesaskaldot studiju laiku nepieciešamo līdzekļu pelnīšanai specialitātei neatbilstošā darbā.

2001. gada konkurss ir noslēdzies. Jāpiezīmē, ka tas ir tikai pirmais no iecerētajiem konkursiem. Gribētos cerēt, ka nākošgad tajā aktīvi piedalīsies gan citu augstskolu (Latvijas Kultūras akadēmijas, Lie-

pājas Pedagoģiskās augstskolas u.c.), gan arī citu studiju programmu studenti, kuru tēmas ar Rietumlatvijas vēstures izpēti varētu saistīties interdisciplināri.

Šogad Rietumlatvijas vēstures izpētes projekta ietvaros tiek izsludināts vēl viens konkurss – Rietumlatvijas vēstures izpētes grantu konkurss, kas paredzēts akadēmisko pētījumu atbalstam par Kurzemes un Zemgales hercogisti.

Dr.hist., asoc.prof.
ARMANDS VIJUPS,
RLVIK zinātniskais sekretārs

Lai veicinātu Rietumlatvijas vēstures izpēti un stimulētu reģionālās vēstures pētniecību, Rietumlatvijas vēstures izpētes komisija, Ventspils muzejs un Ventspils dome **organizē grantu konkursu Rietumlatvijas vēstures izpētē 2001. gadā.**

Grantu piešķiršanas pamatnosacījums – zinātniskās tēmas saistība ar Rietumlatvijas vēsturi (mākslas vai kultūras vēsturi, arheoloģiju, etnogrāfiju u. c.) Kurzemes un Zemgales hercogistes posmā (1562 - 1795).

Iepazīties ar konkursa nolikumu iespējams Latvijas Zinātņu akadēmijas Prezidija sekretariātā, Rīgā, Akadēmijas laukumā 1.

Pieteikumu iesniegšanas termiņš – 25. aprīlis.

PĀRDOMĀM

Radošs klimats darbā

Pārdomā, kādi bijuši tie darba apstākļi, kas visvairāk sekmējuši radošu atbilstību pret pienākumiem, jaunu ideju rašanos. Iedomājies par pretējo variantu – kas kavējis radošu darbu, kādi bijuši traucējošie faktori. Vienkārši ir izdarīt secinājumu, ka tavs personīgais entuziasms un produktīvās idejas ir ciešā saistībā ar labvēlīgu, rosinošu vidi darbā. Kādi ir radošas vides komponenti? Zinātnieki uzsveruši deviņas nepieciešamības radošai pilnveidei. 1. Veselīgs izaicinājums. Cik daudz šī izaicinājuma tavām spējām, cik daudz tev tiek uzticēts? 2. Brīvība. Cik brīvs esi lēmumu pieņemšanā, kā veic savus darba pienākumus? 3. Laiks idejām. Vai tev pietiek laika pārdomāt ideju, pirms sāc tās realizāciju? 4. Atbalsts idejām. Vai pastāv iespēja darbā realizēt jaunas idejas? 5. Uzticība un atklātība. Vai jūties droši, paužot savu viedokli, kas reizēm atšķiras no darbavietas domām? 6. Humors. Cik atbrīvots tu jūties darbavietā – vai tajā atrodas laiks arī kādam jokam? 7. Pamatojums domstarpībām. Vai konflikti darba jautājumos nepāraug personīga rakstura apvainojumos? 8. Debates. Vai profesionālu jautājumu apspriešana notiek pietiekami bieži? 9. Riska iespēja. Vai tava kļūda, uzsākot ko jaunu, tiks uztverta ar izpratni?

Lai novērtētu klimatu savā darbavietā, vērts sev uzdot šādus jautājumus: 1. Cik tu pats un darbavietā ir ieinteresēti darbā? 2. Vai jaunas idejas tiek uztvertas ar atsaucību? 3. Cik liela ir emocionālā spriedze darbā? 4. Vai cilvēki ir gatavi apspriesties savā starpā par darba jautājumiem? 5. Vai laiku pa laikam nākas dzirdēt asprātības? 6. Un visbeidzot – vai savā darbā jūties pietiekami brīvi?

ANDA LASE

LU FAKULTĀTĒS

Atklāts Latvijas kultūrvēstures pētījumu centrs

Vēstures un filozofijas fakultātē 2. aprīlī tika nodibināts Latvijas kultūrvēstures pētījumu centrs, kurā paredzēts pievērsties zinātniskajām aktualitātēm Latvijā – vēsturei, morālei, kultūrai utt. Par centra iecerēm saruna ar tā valdes locekli asociāciju profesori AIJU PRIEDĪTI.

- Kā radās nepieciešamība dibināt šo centru?

- Šobrīd sabiedrībā ir interese par humanitārajiem jautājumiem, sociālo problēmu apzināšanos. Ļoti ilgu laiku šie jautājumi, šāda veida pētniecība nebija prioritāra. Vēstures un filozofijas fakultātes mācībspēki, sanākot kopā, nonāca pie kopēja viedokļa, ka nepieciešams aktualizēt Latvijas kultūrvēstures pētniecību, kam šobrīd nav atvēlēta vieta jaundibinātajā Letonikas centrā. Būtiski, lai kultūrvēsturiskie jautājumi nepaliktu ārpus uzmanības loka.

- Kāda ir centra programma?

- Šobrīd ir izstrādāta programma tuvākajam laikam. Protams, nākotnē aktualitātes mainīsies.

Viens no programmas virzieniem ir XX gadsimta filozofiskās domas apzināšana Latvijā, ietverot tajā arī

Universitātes mācībspēkus un viņu atstāto mantojumu. Šobrīd strādājam pie grāmatas, kas veltīta profesora Laizāna piemiņai. Daudzkārt neapzināmies, ka vēsture ir arī tas, kas noticis pirms diviem, trim gadiem. Aktuāls ir jautājums par klasisko tekstu krājumu izdošanu studiju vajadzībām.

Ir arī iecere uzrakstīt mācību grāmatu par XX gadsimta filozofisko domu. Tas, kas šajā jautājumā izdarīts agrāk, prasa nopietnu pārvērtējumu. Šobrīd ir pieejami jauni materiāli, varam runāt par latviešu filozofu likteni trimdā pēc Otrā pasaules kara. Iepriekš šie jautājumi skatīti atsevišķās publikācijās, bet laiks pierāda, ka nepieciešams apkopojums, mācību grāmatas.

Vēl programmā ietverts baltvācu kultūras mantojuma lomas pārvērtējums. Tagad ir reāla iespēja runāt par šo jautājumu bez ideoloģizācijas. Pastāv iespēja kontaktēties ar vācu kolēģiem, veidot sadarbības programmas.

Vēsturnieki strādā pie Rīgas pilsētas kā multikulturālas vides izpēti, darba gaitā veidojas kontakti ar kolēģiem kaimiņrepublikās, arī Skandināvijā.

Viena no problēmām, ko mēs gribētu pētīt akadēmiskā līmenī, ir nacionālais jautājums.

Centra darbība ietver arī publikācijas, seminārus, konferences, rakstu krājumus.

- Kas ir centra darbības aktualitāte?

- Viena no tām varētu būt disku-

sija par nacionālo identitāti, kas laiku pa laikam jau uzplauksnījusi Latvijas presē. Jautājums ir par to, kāda ir latvietība pasaules kontekstā. Diskusijas pierāda, ka diemžēl ir ārkārtīgi liela viedokļu polaritāte, nevēlēšanās iedziļināties pretējās puses argumentos. Turklāt šāda veida diskusija jau sen pāraugusi preses ietvaros, tai jānonāk akadēmiski orientētā zinātnieku lokā. Tas nepieciešams vēl jo vairāk tāpēc, ka Rietumu sociālzinātnē ir vairākas atšķirīgas pieejas jautājuma aplūkošanā. Mēs daudz varētu pārņemt no ārzemju pieredzes – metodoloģiju, jēdzienus, problēmas konceptualizāciju. Jautājums par nacionālo identitāti, protams, būtu jārisina mierīgākā, līdzsvarotākā tonalitātē.

Esmu veikusi pētījumus, kā latviskās identitātes problēma tikusi apzināta Latvijā – sākot ar XIX gadsimta otro pusi un XX gadsimta sākumu, kādi izpratnes modeļi tolaik tika piedāvāti. Arī vēsture daudz ko pastāsta par šodienu – kā mainījies situācija, problēmas konteksts. Šis zināšanas dod iespēju uz pašsaprotamu tēzi paskatīties citām acīm.

Man pašai interesanta šķiet vēsturnieku iniciatīva sakarā ar Rīgas 800 gadu jubileju – Rīgas pilsētas kā multikulturālas vēstures pilsētas apzināšana, tās iesaistīšana plašākā Baltijas jūras reģiona kontekstā. Kultūrvēsturiskiem pētījumiem ļoti nepieciešams salīdzinošais aspekts.

Pasaulē ir aktualizējusies interese pat letonikas tēmām. Varu minēt piemēru: angļu vēsturnieki Vācijā izdod grāmatu par Eizenu, vienu no XVIII gadsimta apgaismotājiem, kas ilgus gadus dzīvojis un darbojies Vidzemē. Angļu valodā sarakstītas monogrāfijas par mūsu trešo atmodu. Rodas jautājums, kāpēc to visu dara ārzemju zinātnieki, ne mēs paši. Tā

ir viena no problēmām, par ko būtu jādama ārkārtīgi nopietni. Interesi par Baltijas valstīm mēs varētu apmierināt, piedāvājot arī savus pētījumus.

- Kāpēc pasaulei ir tāda interese par Baltiju?

- Vairbūt sākotnēji šī interese vairāk bija saistīta ar politiskajām norisēm. Protams, lai saprastu, kas šeit notiek, nepieciešams pārzināt vēsturi, saprast, kā veidojušās starpnacionālās attiecības.

- Šīs attiecības laika gaitā stipri mainījušās...

- Šobrīd tās ietekmējusi intensīvā migrācija, kas bija padomju laikā. Šo problēmu risināšanai ir radīta integrācijas programma. Nenoliedzami, šai integrācijai ir arī kultūras aspekts, kas jāpatur uzmanības lokā. Būtiski ir izzināt kultūru saskares punktus.

- Reizēm rodas iespaids, ka dažādu tautību kultūras Latvijā eksistē paralēli...

- Tā tas varētu būt. Tomēr ir pietiekami daudz cittautiešu, kam interesē mūsu kultūras mantojums. Kopsaucējs varētu būt kopīgi, līdzvērtīgi nākotnes projekti. Es pati pārstāvu akadēmisko zinātņu un varētu rūpēties par zinātniskajiem projektiem.

- Vai centram ir plānota sadarbība ar ārzemju partneriem?

- Tas atkarīgs no konkrēta sadarbības veida, ko varam piedāvāt. Šobrīd uz mūsu fakultāti brauc strādāt vieslektori, mūsu un viņu zinātniekiem pastāv reāla iespēja kontaktēties. Lai veidotu kopīgus projektus, protams, jādama arī par to praktisko pusi.

- Kādi ir centra darbības tuvākie plāni?

- Pats tuvākais uzdevums ir vēlreiz sanākt kopā un mūsu ieceres

noformulēt dokumentāla projekta veidā. Viens no uzdevumiem ir arī piesaistīt centram finanses. Šajā jautājumā ceram uz Latvijas Zinātnes padomes atbalstu un nevalstisko organizāciju atsaucību. Lūgšim atbalstu tieši konkrēta projekta īstenošanai.

Ceram, ka pamazām mums izdosies akadēmisko dzīvi pārkārtot tādā veidā, lai lielāks uzsvārs, uzmanība tiktu veltīta akadēmiskajai pētniecībai, kā tas ir citur pasaulē.

- Vai pietiekami daudz jaunu cilvēku nāk studēt kultūrvēsturī?

- Ir tendence, ka studenti norūpējušies par to, kā viņi varēs izmantot iegūto izglītību pēc Universitātes beigšanas, vai būs iespēja saņemt normālu atalgojumu.

- Vai jūs ticat, ka zinātnei Latvijā pienāks labāki laiki?

- Atturēšos minēt, kad finansējums zinātnei varētu kļūt labvēlīgāks. Tas varētu notikt ļoti pakāpeniski. Lietuvā un Igaunijā, kur finansiālie apstākļi nebūt nav labāki kā pie mums, attieksme pret zinātņu ir gluži citāda.

Paša zinātnes dzīvē būtu nepieciešama veselīga konkurence. Līdz šim bijis tā – ja uzrakstīta grāmata par kādu tēmu, tad liekas, ka darbs pie tās līdz ar to beidzas. Tā tas nav. Skatījums uz tēmām ir subjektīvs. Ir būtiski, ka tēma tiek aktualizēta arī vien no jauna. Tā tas notiek citur pasaulē, un tā tam būtu jānotiek arī pie mums.

Šobrīd ir diezgan grūti runāt par filozofiju Latvijā, piešķirot tam tādu pašu piepildījumu kā Rietumeiropā.

ANDA LASE

Plašāks skats uz pasauli

Saruna ar LU Vēstures un filozofijas fakultātes (VFF) Centrālās Austrumeiropas vēstures katedras vadītāju profesoru KĀRLI POČU par fakultāti, tās vadību un studentiem.

- Jau vairāk nekā pusgadu no VFF ir atšķēlušies politologi, sociologi un sociālie darbinieki. Brīvības bulvārī 32 palikušo vēsturnieku un filozofu vidū kļūst visdažādākās baumas par iespējamo to dalīšanu un pārvietošanu uz Filozofijas un Ķīmijas fakultātes telpām. Cik tās, jūsuprāt, ir pamatotas?

- Tādas baumas esmu dzirdējis. Nesen par šo jautājumu runāja ar LU finansu direktoru Ati Peiču, un viņš paziņoja, ka mēs no šīm telpām neaiziesim un ēku nevienam neatdosim. Es uzskatu, ka VFF telpas Brīvības bulvārī 32 mēs savā īpašumā varētu iegūt pavisam. Universitāte ir ilggadējs šīs ēkas īrnieks, tādēļ, laižot telpas privatizācijā, tā var izmantot savas pirkuma pirmtiesības. Manuprāt, Universitāte ir noskaņota šo ēku saglabāt.

Runājot par politologu, sociologu un sociālo darbinieku atdalīšanos – tam bija divi iemesli. Pirmkārt, tīri pragmatiskais apsvēruma – no mums atdalījušās specialitātes šobrīd ir topā. Tās var vairāk pelnīt, vairāk maksāt pasniedzējiem un līdz ar to ātrāk virzīties uz priekšu. Tā kā socioloģija un politoloģija ir jaunas zinātnes, tajās praktiski nav profesoru. Ir vairāki kandidāti, kas agrāk specializējušies kā filozofi vai vēsturnieki. Atdaloties no mums, viņi cer stimulēt šo speciālistu izaugsmi.

Kā otru atdalīšanās iemeslu var

minēt zinātnu klasifikāciju. Politologi, sociologi un sociālie darbinieki pieder pie sociālajām, vēsturnieki un filozofi – pie humanitārajām zinātnēm. Vēl gan viss var mainīties, jo, piemēram, bibliotēkās vēsture atrodas pie sociālajām zinātnēm.

- Nav noslēpums, ka vēstures un filozofijas programmas nav tās pieprasītākās. Kādu jūs nākotnē redzat VFF finansiālo stāvokli?

- Protams, mums nav sevišķu ilūziju par īpaši labiem laikiem. Līdzšinējā prakse gan liecina, ka uz vēsturniekiem un filozofiem turpina nākt vēl diezgan daudz jauniešu. Mums ir arī samērā paprāvs maksas studentu skaits. Neskatoties uz to, ka mācību maksa ir pacelta līdz Ls 350 gadā, mēs ceram, ka studējošo skaits nesamazināsies. Uz VFF nāk cilvēki, kam lielas naudas pelnīšana dzīvē nav galvenais.

- Telpām Brīvības bulvārī 32 esot bijuši pircēji. Par kādiem cilvēkiem un cik lielām naudas summām bija runa?

- Konkrētus pircēju vārdus un naudas summas es nezinu. Jāsaka gan, ka pretendentu uz šīm telpām nekad nav trūcis. Savulaik ēkas otro stāvu savā īpašumā cerēja iegūt "Sakta". Viņi bija ieplānojuši šeit organizēt izstādes.

Šobrīd ēka ir Nekustamo īpašumu aģentūras ziņā. Tātad praktiski tā ir valsts īpašums. Tā kā mēs visu šajā valstī cenšamies izpārdot, acimredzot, arī šī ēka tiks pārdota. Ja Universitāte būs pietiekoši aktīva un prātīs izmantot savu juristu potenciālu, telpas Brīvības bulvārī 32 nāks mūsu īpašumā.

70. gadu vidū Universitātei bija

iespēja kļūt par šīs ēkas saimnieku. Izvirzījās jautājums par telpu remontu. Tika izsaukta īpaša komisija un konstatēts, ka ēka ir avārijas stāvoklī. Diemžēl Universitāte toreiz izkalkuleja, ka telpu pārņemšana savā īpašumā tai nav izdevīga. Rezultāts ir redzams tagad.

- Gandrīz pusgadu VFF telpās notika spraigs centrālo kāpņu remonts. Par kādiem līdzekļiem tas tika veikts un kāpēc nenotika vasaras mēnešos, kad telpās nav studentu?

- Laikā, kad Nekustamo īpašumu aģentūras vadītājs bija Jānis Motte, izdevās panākt vienošanos par mūsu īres maksas naudas izmantošanu ēkas remontam. Tika plānots, ka telpas izremontēs pagājušajā vasarā. Diemžēl ēkai pēkšņi bija uzradies kāds pircējs, un J. Motte tādēļ kavējās uzsākt šo remontu. Tā kā viņu pieķēra par ne visai "glītām lietām", Universitāte pārtrauca remonta novilcināšanu, un tas tika uzsākts mācību laikā. Patiesībā tā ir restaurācija – daudz sarežģītāka un dārgāka par parastu remontu.

- Jau labu laiku VFF studentiem nav īsti skaidrs, kas ir viņu dekāns. Ir zināms, ka docents Kaspars Kalnciems tas vairs nav. Kādi tam ir iemesli un kā tie šobrīd tiek risināti?

- Fakultātes dalīšanas procesā doc. K. Kalnciems neizrādīja pietiekošu aktivitāti un neaizstāvēja paliekošo intereses. Jaunizveidotajai Sociālo zinātņu fakultātei ir ļoti aktīva dekāne -asoc. profesore Inta Brikše, kas dalīšanas procesā centās ņemt visu, ko vien var paņemt. Mums bija pavisam citi sadarbības principi, un arī naudas līdzekļus bijām plānojuši

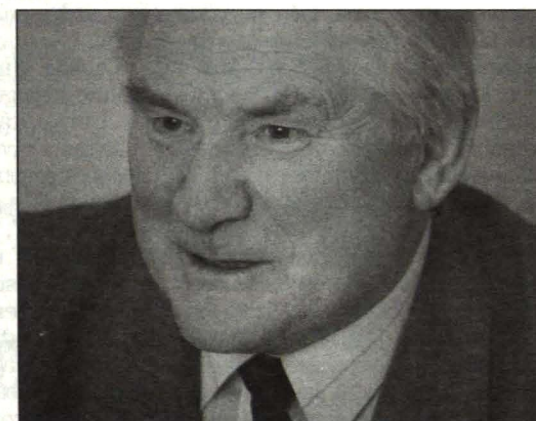
dalīt savādāk. Par visu to mēs vēl vidojamies īpašā domes sēdē. Diemžēl doc. K. Kalnciems neizturēja psiholoģisko spiedienu un parakstīja piekrišanu asociācijai profesores I. Brikšes pretenzijām, kas ne visas bija pamatotas. Līdz ar to mēs nonācām lūdzēja lomā un gadu nācās beigt ar visai lieliem minūsiem. Tad arī lūdzām doc. K. Kalncienu atteikties no sava amata.

Šobrīd fakultāti vada dekāna v. i. vēstures profesors Gvido Straube. Nopietns cilvēks. Šobrīd neviena labā kandidāta neredzu, kaut gan tāds vēl var pieteikties. Uz jaunā dekāna vietu ir izsludināts konkurss. Maijā beigās tas noslēgsies un fakultātei tiks izvēlēts jauns vadītājs.

- Daudzus studentus satrauc iespējamā rotācijas principa ieviešana. Ko jūs varētu teikt šajā sakarā?

- Rotācijas principam ir divi momenti. No vienas puses, tam ir jāpiešķir nopietni mācīties par valsts budžeta līdzekļiem studējošos cilvēkus. No otras puses, tam ir jālikvidē brīvās budžeta vietas, kas rodas, studentiem izstājoties vai tiekot atskaitītiem.

Lai gan šis jautājums vēl nav līdz galam izstrādāts, es uz to raugos diezgan skeptiski. Manuprāt, rotācijas principam katrā konkrētajā gadījumā būtu jāpieiet individuāli. Ir jāsaprot, ka ar pašreizējo stipendiju studentam izdzīvot ir nereāli. Darbs pa-

ralēli mācībām daudziem ir vienīgā iespēja, kā iegūt augstāko izglītību. Ieviešot rotācijas principu, šī iespēja tiks liegta.

- Ko, jūsuprāt, iegūst cilvēks, kas ir studējis VFF?

- Es domāju, ka, studējot vēsturi un filozofiju, cilvēkam izdodas iegūt daudz plašāku skatu uz dzīvi. Studijas VFF dod zināmu stabilitāti. Vēsturnieki pie katra, pat vistrāģiskākā notikuma apzinās, ka vēsturē ir bijis vēl smagāk. Viņiem vienmēr ir apziņa – nu nav taču tik traki. Līdzīgi ir arī ar filozofiem. Tikai viņi šo "varēja jau būt vēl sliktāk" sajūtu gūst, visām nebūšanām it kā paceļoties pāri.

Vēsturnieki un filozofi ar spēju paskatīties plašāk nereti ir veiksmīgāki sava uzdevuma veicēji nekā viens otrs populāro specialitāšu studenti. Latvijā šodien lielai daļai cilvēku ir pārāk šaurš skats uz lietām un notikumiem. Vēstures un filozofijas studijas varētu būt viena no alternatīvām šīs situācijas risināšanai.

GITA LIEPIŅA

IEPAZĪSĪMĪES

Ciemos izdevums "Zvaigžnotā Debess"

Ei, Saulīt, Mēnestīn, kā jūs skaiti mijaties...

Kādēļ un ar kādu mērķi šis izdevums dodas pie lasītājiem, par to saruna ar IRENU PUNDURI - izdevuma atbildīgo sekretāri.

- Vispirms, kas ir gadalaiku izdevums "Zvaigžnotā Debess"?

Es redzēju zvaigžņu sietu, gaisa vidū līgojot,

Dieviņ, Tavu likumiņu, ka zemē nenokrīta! LD 33780,1

- Ievērojot mūsu senčiem jau no daļu laikiem piedabīgo interesi par spīdekļu gaitām pa debessjumu un latviskās gadskārtas svētku saistību ar Saules šķietamā ceļa astronomiski svarīgiem punktiem, neliekas neparasti, ka ar 1958.gada rudenī (nu jau vairāk nekā 40 gadus!) Zinātņu akadēmijas (ZA) Astrofizikas laboratorija sāka laist klajā ilustrētu populārzinātnisku gadalaiku izdevumu "Zvaigžnotā Debess" ("ZvD"), ko četras reizes gadā turpināja izdot ZA Radioastrofizikas observatorija. Kopš 1997.gada rudens "ZvD" izdod Latvijas Zinātņu akadēmija un Latvijas Universitātes Astronomijas institūts (izdevniecība "Zinātne"), kopš 1996.gada rudens - apgāds "Mācību grāmata"; ar 1986.gadu gadalaiku izdevums kļuvis par parastāmu žurnālu. Tā izdošanu finansiāli balsta Latvijas Zinātnes padome, Latvijas Zinātņu akadēmija un kopš ZA un LU astronomu apvienošanās LU Astronomijas institūtā (1997) - arī Latvijas Universitāte.

- Par kādām tēmām tajā ir vēstīts?

- "Zvaigžnotās Debess" iniciators un pirmais atbildīgais redaktors (1958 - 1969), fizikas un matemātikas zinātņu doktors Jānis Ikaunieks (28.04.1912. - 27.04.1969.) to bija iecerējis galvenokārt lasītājiem, kam interesē astronomiju, taču jau visai drīz tā kļuva par plaša spektra dabaszinātņu sasniegumu popularizētāju, kā savu īpašo mērķauditoriju akcentējot skolu un studējošo jaunatni. Fizikas, matemātikas, informātikas, bioloģijas, ķīmijas, ģeogrāfijas, filozofijas, folkloras, latviskās pasaules uztveres un īpaši ar Latvijas zinātnes vēsturi saistītie jautājumi iezīmēja un turpina iezīmēt visai daudzveidīgu žurnālā analizēto un apskatīto tēmu loku. Nereti "ZvD" var lasīt arī par vizuālās un tēlotārkāmas jautājumiem, kas saistīti ar kosmosu vai zvaigžņu pētniekiem.

- Kas veido šo izdevumu?

- "Zvaigžnotā Debess" veido redakcijas kolēģija, kas darbojas sabiedriskā kārtā (kopš 1997. gada deviņu cilvēku sastāvā): atbildīgais redaktors (1969-) - LU Astronomijas institūta (AI) direktors, LZA koresp. loc. (astronomija) Dr. phys. Arturs Balklavs-Grīnhofs (redakcijas kolēģijā kopš 1963. gada), atbild. redaktora vietnieks (1997-) - LU profesors Dr. habil. math. Agnis Andžāns, atbildīgā sekretāre - LU AI asistente Irena Pundure, LU AI vadošais pētnieks, LZA Goda doktors astronomijā Dr. phys. Andrejs Alksnis (red. kol. kopš paša sākuma), LU maģistrants Mārtiņš Gills, LU Filozofijas vēstures katedras vadītājs asoc. profesors Dr. phil. Rihards Kūlis, LU docents Dr. phys. Tomass Romanovskis, pensionēts astronoms Dr. phys. Leonids Roze, LU AI pētnieks Dr. paed. Ilgonis Vilks. "ZvD" materiālu autori ir ievērojamākie Latvijas zinātnieki - arheologi, astronomi, biologi, filozofi, fiziķi, ģeogrāfi, matemātiķi, vēsturnieki u. c., kā arī augstskolu maģistranti; ir arī ārzemju -

ASV, Igaunijas, Krievijas, Lietuvas, Spānijas, Vācijas, Zviedrijas u. c. valstu zinātnieku oriģinālpublikācijas. "ZvD" ir starptautiski pazīstama: to pieprasa un saņem daudzas (pašlaik ap 60) pasaules lielāko astronomisko iestāžu bibliotēkas, LU Astronomijas institūtā tā kalpo kā apmaiņas literatūra, tās rakstus atreferē "Astronomy and Astrophysics Abstracts", ko izdod "Springer Verlag" Starptautiskās Astronomu savienības pārraudzībā.

- Kādi ir "Zvaigžnotās Debess" veidošanas principi?

- Izdevumā katram gadalaikam - pavasarim, vasarai, rudenim, ziemai - tiek sniegta ziņa par zvaigžnotās debess izskatu, planētām, komētām, meteoru plūsmām un citām interesantām astronomiskām parādībām. Gadu gaitā tradicionāli izveidojušās pārējās nodaļas: "Zinātnes ritums" - fundamentālas zinātnes atziņas un sasniegumi, "Jaunumi" - īsas ziņas par jaunākajiem pētījumiem dabas zinātnēs, "Kosmosa apgūšana un pētniecība" - par kosmisko tehniku un kosmonautikas ieguvumiem, "Amatieriem" - ieteikumi debess objektu novērošanai un fotografēšanai, amatieru iegūtie dabas

kosmoloģijas centru un Molētu Astronomisko observatoriju, iepazīsies ar Igaunijas observatorijām.

Pēdējos gados saite ar lasītājiem kļuvusi vēl ciešāka, realizējot viņu ierosinājumus: 1997. gadā sarīkots divu dienu Seminārs par astronomijas mācīšanas jautājumiem, kurā astronomijas, fizikas, matemātikas un informātikas skolotāji kopā ar "ZvD" lasītājiem iepazīs ar Latvijas observatorijām, papildināja savas teorētiskās zināšanas un saņēma Latvijas Universitātes pasniegdzēju ieteikumus par astronomijas elementu mācīšanu pamatskolā, astronomijas mācīšanas iespējām vidusskolā, par datoru izmantošanu astronomijas (vai informātikas) nodarbībās un astronomijas elementu iekļaušanu matemātikas nodarbībās. Seminārs pieņēma "Aicinājumu par astronomijas mācīšanu skolās un astronomiska satura raidījumiem Valsts radio un televīzijā". 1998.gadā, atzīmējot "ZvD" 40. gadskārtu, ar "ZvD" lasītāju līdzdalību notika LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļas sēde "Populārzinātniskā literatūra - obligāts priekšnoteikums normāla mācību un sabiedrības izglītošanas procesa nodrošināšanai", kurā

pieņēma lēmumu par populārzinātniskās literatūras un periodikas izdošanas pašreizējā stāvokļa uzlabošanu Latvijā, it īpaši eksakto zinātņu jomā. (Ir pamats domāt, ka pašreizējā Latvijas Televīzijas raidījumi par zinātņi un žurnāla "Terra" rašanās arīdžan ir saistība ar šīm "ZvD" aktivitātēm.) 1999. gadā "Zvaigžnotā Debess" LZA Fizikas un tehnisko zinātņu nodaļai piedāvāja sēdes tēmu "Par kārtas skaitļiem un laika (gadu) skaitīšanu jeb par trešās tūkstošgades sākumu". Pēc šīs sēdes materiāliem "ZvD" redakcijas kolēģija kā izglītojoša izdevuma veidotāji uzskatīja par savu pienākumu pret sabiedrību vērsties pie Latvijas valsts un masu saziņas līdzekļu vadītājiem ar Atklāto vēstuli par trešās tūkstošgades sākumu, uzsverot, ka trešā tūkstošgade (2001 - 3000) nevar sākties, pirms nav beigusies otrā (1001-2000)! (Vēstule 1999. gada novembrī tika publicēta arī LU avīzē. Tas gan netraucēja valsts atbildīgajām personām trešajā tūkstošgadē ieiet divreiz).

- Kā jūs pierādītu, ka izdevums ir interesants?

- Atbildei uz šo jautājumu vēlētos piedāvāt fragmentu no pavisam nesen saņemtam pensionēta skolotāja un veterinārārsta Ēvalda Apiņa (Smiltene) pārdomām sakarā ar "Zvaigžnotās Debess" nozīmi un izplatīšanu: "Man šķiet, ka šī žurnāla nozīmi mēs īsti neesam novērtējuši un nespējam novērtēt. Kamdēļ? Tāmdēļ, ka neesam īpaši padomājuši par to, kā izmainītos cilvēku uztvere, domāšana un priekšspēja, ja to lasītu masveidīgi. Tas būtu pamatīgs caurums tanī dražu un atkritumu maisā, ko sauc par masu izklaidi un izpriecām. Cilvēki kļūtu redzīgāki, un viņu rīcība daudzviet būtu cilvēka cienīga. Tātad, "Zvaigžnotās Debess" lasīšana ne tuvu nav tikai astronomu un to cilvēku darīšana un intereses, kuri saistīti ar tās izdoša-

nu. Tā ir visu mūsu lieta, kuri saucas un ir latvieši, un arī to, kuri ar savu štāju var tādī kļūt un kuriem jāklūst. Žurnāla iznākšana ir saistīta ar latvisko patriotisko audzināšanu: kur vēl iznāk materiāli par latvisko gada-laiku uztveri, latvisko reliģiju, kas ir tik morāli gaiša. Nezinu citus izdevumus. Bez tam žurnāls ir vienīgā populārzinātniskā pārle mēslainē, kas mums liek pacelt galvas, padomāt."

- Kas lasāms pavasara izdevumā?

- Pavasara laidiena 13 nodaļu tēmu uzskaitījums aizņemtu pārāk daudz vietas, tāpēc minēšu tikai dažas no tām. "Zinātnes ritumā" publicēts pamatīgs raksts par pētījumiem desmit gadu garumā ar Habla kosmisko teleskopu, kas ievadīts ap 600 km augstā orbītā ap Zemi 1990. gada 25. aprīlī. Pētījumu rezultāti ir ietekmējuši gandrīz visas astronomijas nozares, bet it īpaši veicinājuši astrofizikas un kosmoloģijas attīstību. Paveiktais darbs, kas izmaksājis 2 miljardus dolāru, aptver milzīgu telpas un laika apjomu no mūsdienu Saules sistēmas līdz pirmatnējām galaktikām Visuma sākumposmā. Marsa biedrības entuziasti, kas, sākot ar 1999/2000. gada ziemas

laidienu, veido Zemei vislīdzīgākās planētas - Marsa - izpētei un apguvei veltītu nodaļu "Marss tuvplānā". A. Balklava raksts "Pasaules radīšana - Bībele un zinātne" atbild uz lasītāja jautājumu "Kā skaidrot Visuma attīstību un neaiz-

skart tos, kuri burtiski un fanātiski uztver Bībelē teikto par pasaules radīšanu?". Pavasara laidienam izdots pielikums "ASTRONOMISKAIS KALENDĀRS 2001+", kas ir vienīgais izdevums Latvijā, kurā publicēti 2001.gada vasaras laikam atbilstoši kalendāra dati. Vasaras numurā turpināsim publicēt materiālus par kosmisko lidojumu lielo sasniegumu laiku, par to, kā uzstādīt Saules pulksteņi, un daudziem citiem, tai skaitā filozofijas un kinomākslas, jautājumiem 15 nodaļās.

- Kur var iegādāties "Zvaigžnotā Debess"?

- Pēdējo gadu "Zvaigžnotā Debess" vislētāk var iegādāties apgāda "Mācību grāmata" grāmatgaldā LU galvenajā ēkā Raiņa bulvārī 19 (I stāvā), kā arī izdevniecības "Zinātne" grāmatnīcā Zinātņu akadēmijas augstceltnē. Jaunākos numurus Rīgā tirgo - grāmatu nams "Valters un Rapā", Jāņa Rozes grāmatnīca, LU Akadēmiskā grāmatnīca Basteja bulvārī 12, karšu veikals "Jāņa sēta". Taču vislētāk un lētāk ir abonēt: abonēšanas cena 2001. gadam - Ls 4 (kopā ar Astronomisko kalendāru 2002. gadam), vienam numuram - Ls 1. Uzziņas pa tālruni 7615695.

- Ko vēlat lasītājiem?

- Prast atšķirt astronomiju, kas ir fundamentāla zinātne, no astroloģijas, kas faktiski ir kosmomaģija (skat. Balklavs A. "Vai pestīšana var sekmēt pedagogiju?" - "ZvD", 1998/99, Zieme, 64. - 68. lpp.). Astroloģija veicina cilvēka psiholoģisko atkarību no pareģoniem un viņu paredzējumiem atšķirībā no zinātnes, kas attīsta patstāvību visā - domāšanā un darbībā, kas sevišķi nepieciešams šodien, kad kosmos arvien vairāk ienāk mūsu apziņā un ikdienā.

Jautājumus uzdevusi
MĀRA SADOVSKA

ES RAKSTU

ILZE SPERGA

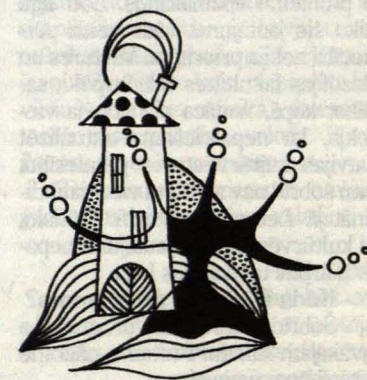
I
Retu mirkļu piesitienu
Pret iespējamības sienu
Kā rimstošas laimes atblāzmas,
Laimes projekcijas
Uz pasaules sienām.
Aiz sienām,
Aiz sevis
Laižamies,
Laimīgie, vējā.

II

Ne vārda par lieko,
Ne vārda par mums,
Par liganām dejām tumsā
Un svecēm.
Par īsto ne vārda,
Ne vārda par sīko.
Lielā mulsumā dzīvosim iekšā.

III

Viss konkrētais aizplūst,
Un migla kā biežpiens
Pār spilgtākām detaļām krīt.
Viss bijis kā vienmēr,
Viss tālāk būs.
Vien konkrētais piesaista mūs.

IV

Torņu simti katrs ar savu stāstu
Debesis glāsta ar spalvu,
Skrāpē, strīpo un stāsta.
Milzīgas papīra debesis,
Bezgalīgas un mēmas,
Noklausās torņu balsis,
Zvanu un pulksteņu spēlēs.

V

Uz sevi
No augšas paskatīties,
Vērojot laudis ielās
Kā traumi un skudras
Pa septītā stāva logu,
Pelēkās debesis.
Gaisā.

VI

Manas debesis zilās,
Biezas kā mannā
Pāri pelēkiem akmeņiem slid;
Retas kajias kā jukušas,
Vārnas un zvirbuļu simti
No debesis krit
Sajā martā un laizas.
Manas debesis zilās,
Biezas kā mannā,
Putnu un cilvēku valsts.

VII

Pasaule vieglītēm mainās
No tramvaju slīdēm
Līdz putniem mirdzošā gaisā.
Vieglītēm slīd pasaules balsti,
Vieglītēm šūpojas vieglās aijās.
Parkā pieminēklis miedza ar aci,
Un baloži jūdžās un kajias.
Viss jau vēl tikai būs
Pavasari un maijā.

VESELĪBA

Šoreiz par kontracepciju

Turpinot laikrakstā "Universitātes Avīzē" iesākto tēmu par veselību, piedāvājam ginekoloģes INGUNAS KĀRKLIŅAS pārdomas.

Attīstītās pasaules valstīs strauji samazinās dzimstība, jo galvenais mērķis dzīvē bieži vien ir iegūt labu izglītību, izveidot veiksmīgu karjeru, materiāli sevi nodrošināt un tikai tad plānot grūtniecību. Arī Latvijā jaunieši pašlaik cenšas nodrošināt sev labu izglītību, izveidot veiksmīgu karjeru. Protams, nevajadzētu krist galējībās, aizraujoties ar naudas pelnīšanu. Šādos gadījumos par grūtniecības nepieciešamību atceras pēdējā brīdī, kad sievietes sāk fizioloģiski novecot, un grūtniecības iestāšanās šī iemesla dēļ var būt apgrūtināta. Veidojot savu dzīvi, svarīgi domāt arī par atbilstošas kontracepcijas izvēli, lai mazulis nāktu pasaulē gaidīts un mīlēts. Vairāk ne tikai, lai šo brīdī maksimāli attālinātu, bet vairāk, lai saglabātu veselību līdz brīdim, kad grūtniecība būtu vēlama. Nelietojot kontracepciju, pastāv liela varbūtība, ka iestāsies grūtniecība. Lieliski, ja šo neapdomīgā milas impulsa radīto dzīvību ir iespēja saglabāt un sagaidīt mazuļa piedzimšanu. Ja šī grūtniecība nav plānota, diemžēl ir liela varbūtība, ka viens no partneriem nebūs gatavs uzņemties atbildību par jauno dzīvību un vēlēšies, lai grūtniecība tiktu pārtraukta. Aborts var negatīvi ietekmēt gan sievietes psihi, gan arī veselību, un vēlāk bērna iznēsāšana jau var radīt problēmas.

Kontracepcija ir metožu kopums, kas novērš neplānotas grūtniecības iestāšanos.

Jau no pašiem civilizācijas aizsākumiem cilvēku prāts ir nodarbinājis jautājums, kā plānot ģimeni, cik grūtniecības ģimene var atļauties. Jau Bībelē tiek minēts tāds kontracepcijas veids kā pārtrauktais dzim-

mumakts (Pirmā Mozus grāmata 38. - 9.). Senajā Indijā un Ēģiptē sievietes ievadīja maksti speciālas lodītes, kuras tika pagatavotas no krokodilu vai ziloņu mēsliem. IV gadsimtā Aristotelis ieteica lietot mikstūru no olīvu eļļas, ar šo maisījumu tika ieziests dzemdes kakls un maksts, tādējādi mainot spermatozoīdu kustību. Ēģiptes papirusos aprakstīts, kā pagatavojams kontraceptīvais tampons no akācijas sēklām, datelēm, medus un dabīgajām kokvilnas šķiedrām.

Arī prezervatīva vēsture ir ļoti sena. Jau 1546. gadā tika lietoti no dzīvnieku zarnām izgatavoti prezervatīvi. Sākumā vīrieši prezervatīvu izmantoja, lai pasargātu sevi no lipīgām slimībām, bet ar laiku to veiksmīgi sāka lietot arī lai novērstu grūtniecības iestāšanos. Prezervatīva jeb kondoma nosaukums radies no karaļa Kārļa II ārsta dr. Condom (vai Conton) uzvārda, kurš aktīvi popularizējis šo metodi.

Ilgo gadu laikā kontracepcijā ir notikušas milzīgas pārvērtības, kuras turpinās arī mūsdienās. Patiesi mūsdienīga kontracepcija attīstījās tikai XX gadsimtā.

Neskatoties uz ilgo attīstību, joprojām nav radīta ideāla kontracepcijas metode, kura būtu simtprocentīgi droša, neradītu blakusparādības un būtu pietiekami ērti lietojama. Joprojām farmācijas firmas velta ne mazumu pūļu, lai kontracepcijas metodes tiktu pilnveidotas. Tiek samazinātas hormonālo tablešu devas, radīti jauni hormoni, kuri būtu aktīvāki un lietojami mazākās devās, radītas jaunas implantu formas. Dzemdes spirālei tiek meklēti optimālais lielum un forma. Pēdējos gados populārs kļuvis hormonu saturošas spirāles, kuras var iegādāties arī Latvijā. Tiek radītas speciālas ierīces, kuras varētu noteikt auglīgās cikla dienas.

Mūsdienīga kontracepcija ir pie-

tiekami efektīva un maz ietekmē organismu.

Kontraceptīvie līdzekļi tiek iedalīti:

Barjermetodes - prezervatīvi - gan vīriešu, gan sieviešu, maksts diafragmas, dzemdes kakla uzmaivas, spermicīdi - specifiskas vielas, kas, ievadītas makstī, iedarbojas uz spermatozoīdu, padarot to nekustīgu. Visā pasaulē ir aptuveni 140 spermicīdu formu (svēcītes, tabletes, krēmi, plēvītes u. c.).

Barjermetodes būtība ir kavēt spermatozoīdu iekļūšanu dzemdes kaklā un tālāku virzību preti olšūnai.

Dabīgās ģimenes plānošanas metodes - temperatūras metode, glotu metode, kalendārā metode. Šīs metodes var arī savstarpēji kombinēt. To būtība ir sievietes organismā norītošu fizioloģisku simptomu izvērtēšana menstruālā cikla laikā. Specifiski simptomi norāda uz menstruālā cikla auglīgām dienām. Lai izsargātos no nevēlamas grūtniecības, šajā laikā ir jāatturas no dzimumattiecībām vai jālieto cita kontracepcijas metode.

Dzemdes spirāle - kontracepcijas līdzeklis, kuru ievada tieši dzemdes dobumā. Spirāles var saturēt metālu vai hormonu.

Hormonālā kontracepcija ir visplašāk pārstāvētā grupa.

Vispopulārākās ir hormonu saturošās tabletes. Tās atšķiras gan pēc hormonu veida, gan daudzuma.

Samērā jaunas metodes ir hormonu saturošās injekcijas un implantu. Hormonu saturošās injekcijas tiek izdarītas reizi trijos mēnešos. Implantu ir mazas, hormonu saturošas kapsuliņas, kuras ievada zemādā. Šādas kapsuliņas kontracepciju var nodrošināt līdz pat pieciem gadiem.

Sterilizācija ir neliela ķirurģiska operācija. Sievietēm sterilizācijas laikā tiek pārtraukta olvadu caurlaidība. Vīriešiem operācijas laikā tiek traucēta spermatozoīdu pievienoša-

nās sēklas šķidrums.

Speciāli tiek izdalīta arī avārijas kontracepcija, kuras galvenais uzdevums ir pasargāt no grūtniecības iestāšanās gadījumos, kad ikdienas kontracepcijas lietošanā ir radušās kļūdas.

Pasaulē kontracepcijas metožu piedāvājums ir visai plašs. Jau esošo metožu klāsts aizvien tiek papildināts. Metodes, kuras ieguvušas popularitāti lietotāju vidū, tiek pilnveidotas. Tā pēdējo gadu laikā ir samazinājusies hormonālo kontraceptīvo tablešu deva, kas mazāk ietekmē sievietes organismu, kā arī ir mazāk blakusparādību.

Pasaulē vadošā kontracepcijas metode ir hormonālās kontracepcijas tabletes. Populārs ir arī vīriešu prezervatīvs jeb kondoms, kurš spēj pasargāt no seksuāli transmisīvajām slimībām, tai skaitā arī no AIDS.

Joprojām nav izdevies atrast metodi, kura būtu simtprocentīgi droša, neizraisītu blakusparādības un būtu pietiekami ērti lietojama.

Arī Latvijā samērā populāra ir hormonālā kontracepcija un prezervatīvs. Aizvien populārāka kļūst hormonu saturošās spirāles ievadīšana. Protams, nav "lielā mode", kas noteiktu, kāda kontracepcijas metode šajā laikā ir modē un kuru būtu stilīgi lietot. Šajā ziņā ar kontracepciju ir grūtāk. Kaut arī, ja salīdzina kontracepcijas izvēli ar sekošanu modes tendencēm, tērpu vai kosmētikas izvēli, jāsaprot, ka zināma līdzība tomēr pastāv. Tāpat kā modē nav viens noteikts stils un tikai viena veida kosmētika, arī kontracepcijā ir dažādas tendences. Nebūt ne visām sievietēm pietāv viena veida kleita vai der viena veida kosmētika. Katrai sievietei vai pārim ir piemērota sava metode. Parasti, lai izvēlētos noteikta stila apģērbu vai kosmētiku, mēs paļaujamies uz speciālista stilista, kosmetologa, friziera ieteikumiem. Gluži tāpat tam būtu jānotiek ar kon-

tracepcijas izvēli. Protams, pēc publikācijas vai firmas reklāmas kampaņas pieaug interese par kādu no kontracepcijas metodēm. Būtu nepieciešams atrast ziņošu speciālistu, kurš varētu sniegt pilnīgu informāciju par visām kontracepcijas metodēm un palīdzētu nonākt pie vispiemērotākās. Izvēloties nepiemērotu metodi vai arī to nepareizi lietojot, pieaug neplānotās grūtniecības risks, var rasties arī nopietnas veselības problēmas.

Būtu labi, ja par kontracepciju sāktu interesēties jau no tā brīža, kad sāk domāt par seksuālo tuvību. Kāda ģimenes plānošanas metode varētu būt piemērota tieši tev, vajadzētu noskaidrot laicīgi, pirms esat nonākuši līdz seksuālām attiecībām. Jābūt gataviem, ka Amora bulta var "ķert" visnegaidītākajā brīdī. Īpaši tas attiecas uz pusaudžiem, kuri samērā agri vēlas uzsākt dzimumattiecības.

Ja jau pāris ir izvēlējis seksuālo tuvību un abi ir tam piekrituši, būtu arī apbūseji jāvienojas par to, kāda kontracepcijas metode tiks lietota. Tradicionāli bija iegājies, ka par to, kā izsargāties no nevēlamas grūtniecības, ir jādomā sievietei. Protams, lielāka kontraceptīvo līdzekļu izvēle ir sievietēm, bet tas nebūt nenozīmē atbildību no vīrieša pleciem. Man ir patīess prieks, ka pēdējā laikā ir pacientes, kuras saņem informāciju par kontracepciju nāk kopā ar savu partneri. Šajās reizēs vērojama liela interese par to, kāda būtu vēlamā kontracepcija, kā arī pamatots uztraukums par to, vai attiecīgā metode nekaitēs sievietes veselībai. Tas ir tikai apsveicami. A. de Sent-Ekziperī "Mazajā princī" ir vārdi: "Mēs esam atbildīgi par tiem, ko esam pieradinājuši." Mēs esam atbildīgi par tiem, kuri mums uzticas, veidojot seksuālās attiecības.

(Nobeigums sekos)

"Atturība nav upuris, bet ieguvums"

Seneka (ēru mija - 65. g. m. ē.)

... *Ikviena visiestāigātākais un visdzīvākais ceļš visvairāk noved maldos; ...nekas nav jāievēro vairāk kā tas, lai mēs nesekotu pēc dzīvnieku parauga pa priekšu esošajam baram, tiekdamiem nevis uz turieni, kur ir jāiet, bet uz kuriem iet...*

... *Meklēsim to, kas ir vislabākais, nevis to, kas ir visparastākais.*

... *Neovirzīties no dabas un veidot dzīvi saskaņā ar tās likumu un paraugu - tā ir gudrība. Laimīga tā tad ir dzīve, atbilstoša saviem dabai; tas iespējams tikai tad, ja šīs veselīgums ir pastāvīgi piemītošs.*

... *Visaugstākais labums ir prāts, kas nicina nejausīgus gadījumus un kam prieku sagādā tikumība.*

Pērn mūsu Fonda Godabiedram dakterim Kārlim Arājam apritēja 85 gadi. Pats viņš saka, ka par apzinīgu skaidra dzīvesveida piekritēju kļuvis divpadsmit gadu vecumā.

K. Arājs: - Tas notika 5. klasē. Līdz tam laikam par alkoholu īpaši nebiju domājis. Dzeršanas tradīciju uzskatīju kā pašsaprotamu lietu un man nenāca prātā šai ziņā ko mainīt. Un tad 1927. gadā, kad gāju Virbu pamatskolas 5. klasē, stundā ienāca skolas pārzinis Žanis Lasmanis ar plakātu paku padusē. Tās bija "amerikāņu tabletes", nodrukātas latviešu valodā, - par alkohola ietekmi uz veselību, noziedzību u. c. rādītājiem.

Mēs, puikas, piekarinājām tabletes pie sienas un ar lielu interesi

klausījāmies, ko stāstīja skolotājs. Viņš skaidroja, cik daudz zaudē ģimene un visa valsts dzeršanas dēļ. Alkohols ieguva jaunu nozīmi mūsu uztverē. Daudz nozīmēja arī tas, ko līdz tam it kā nepamanījām, - ka mūsu skolotājs ne dzēra, ne pipēja. Mūsu pretalkohola ievirzei skolotājs izmantoja arī apkārtnes mācību, piemērus no sadzīves. Drīz skolā nodibinājās Cerības pulciņš. Mēs daudz tajā iestājāmies. Es darbojos divos Cerības pulciņos - divus gadus Virbu pamatskolā un pēc tam no 1929. gada līdz 1933. gadam - Tukuma ģimnāzijā. Biju pulciņa priekšsēdētājs. Izdevām savu laikrakstu. Mūsu darbu vadīja pārliecināts atturības skolotājs Kohs. Pulciņam bija sava bibliotēka, pienāca Latvijas Pretalkohola biedrības izdotā avīze "Jaunā Balss". Es daudz guvu no Jāņa Dāvja grāmatām. Zināšanas un padomus darbam ar saviem vienaudžiem un vecākiem mums deva atbraukušie Pretalkohola biedrības lektori, pārsvarā jauni vecāki, LU studenti atturības skolotāji.

Kad iestājās Medicīnas fakultātē, man nebija īpaši jādomā, kādā studentu organizācijā iesaistīties. Tā bija "Veronia" - atturīgo studentu mūža savienība. Studentēm bija šāda paša rakstura organizācija "Astra". Abas tās izveidoja kopīgu atturīgo studentu savienību "Juventus" ar skaistām, latviskām tradīcijām bez dzeršanas. 30. gadu vidū piebiedrojāmies vienotnēm - studentu organizācijām, kas veidoja sadzīvi latviskārā un arī bija pret dzeršanu.

Daudzi mācībpesti, sevišķi Medicīnas fakultātē, stiprināja studentos pretalkoholisko nostāju. Anatomijas profesors Jēkabs Prīmanis savā pirmajā lekcijā mums, pirmkursniekiem, teica, lai nestājāties korporācijās, vismaz kamēr nebūsim nolikuši anatomijā eksāmenu. Tas skaitījās smagākais eksāmens visā studiju laikā. Lai to sagatavotu, teica profesors, vajag daudz laika, spēka un skaidras saprašanas. Viņš pats nelietoja alkoholu un mācīja to pašu mums. Tādi mēs, daudzi toreizējie medicīnas studenti, palikām visu mūžu.

Pēc anatomijas eksāmena sāku strādāt Anatomijas institūtā pie profesora J. Prīmaņa par subasistentu - apmācīju jaunākos studentus anatomijā. Nodarbojos arī ar Anatomijas muzeja preparātu, modeļu gatavošanu. Profesors Prīmanis mani jau studiju gados iesaistīja antropoloģiskos pētījumos, kurus veica Anatomijas un Tautas dzīvē spēka pētīšanas institūti. Pēdējo ar K. Ulmaņa atbalstu nodibināja profesors Pauls Stradiņš Veselības veicināšanas biedrības paspārnē, lai pētītu latviešu iedzīvotāju un apstākļus, kas mazina dzimstību, it īpaši laukos. Abus institūtos vadīja Jēkabs Prīmanis.

Mani interesēja arī docenta Gustava Reinharda lekcijas eģēnikā. Viņš uzsvēra: ja latviešu tautai nebūs pietiekams bērnu skaits, tauta nevarēs pastāvēt. Tas mudināja mūs domāt par savu atbildību tautas priekšā.

Pētījumus nepabeidzām, kaut ie-

strāde bija liela, apmēram 2/3 iepilnnotā. Četras vasaras pavadījām ekspedīcijās Vecpiebalgā, Jaunpiebalgā, Vidzemes jūrmalā un Zemgalē. Katru vasaru iztūvojām un izdarījām antropoloģisko mērīšanu apmēram 4000 latviešu. Pirmajās divās ekspedīcijās piedalījās, pēdējās divas - vadīju. 1940. gada vasarā plānojam doties uz Kurzemi un pēc tam uz Latgali. Bet neiznāca vairs...

Tomēr pētīšanas rezultāti daļēji atspoguļojās 1939. gada pavasarī Veselības veicināšanas biedrības sarakotājā izstādē "Darbs un atpūta". Bija vairāki tematiski stendi, visu centrā - ģimene. Vienā parādījām alkohola kaitīgo iedarbi uz cilvēku, ģimēni un visu tautu. Stendā "Latvju zemkopju cilts" atainojām, kā laukos samazinājusies dzimstība salīdzinājumā ar stāvokli pirms Pirmā pasaules kara. 30. gados īpaši zema - viens vai divi bērni - tā bija tieši saimnieku un turīgo ļaužu ģimenēs. Šeit noteicošās bija mantiskās attiecības. Rūpējās, lai īpašums netiktu sadalīts. Tādēļ visai biežas bija laulības radu starpā. Laukstrādniekiem savukārt traucēja sociālie apstākļi. Tik grūti un saspīesti kā pirms Pirmā pasaules kara neviens vairs negribēja dzīvot.

Toreiz mēs, staigājot no mājas uz māju, uztraucāmies, ka mūsu tauta iznīkst. Ko lai saka tagad?...

Mani visvairāk satrauc tautas apdzirdēšana un tas, ka maz tiek atbalstītas ģimenes ar bērniem. Galvenais, lai pēc iespējas pasargātu jaunatni. Vispirms ar patiesu informāci-

ju, ar iespējām sevi izteikt pozitīvā darbībā. Un ar vecāku, skolotāju piemēru...

Daktera Kārļa Arāja kuplā dzimta - septiņi bērni, 15 mazbērni un mazmazbērni (šobrīd pieci) - visplašākajā skaitā vienkop pulcējas divreiz gadā - jūlija sākumā, viņa dzimšanas dienā, un ziemas vidū - "Kārļos". Attēlā redzama viena šāda tikšanās reize pirms gadiem sešiem, septiņiem.

Kādas tradīcijas ir šajos saietos? - Protams, bez alkohola. Jauki pavādam laiku - ar dziesmām, sarunām, interesantām nodarbībām.

Un cik mediķu ir Arāju dzimtā? - Pats Kārlis Arājs ar kundzi, divi dēli, divas meitas, viena vedekla, divi znoti un piecas mazmeitas. Viens no tām - Rasma Kinta, mācās LU, ir Starptautiskā Sarkanā Krusta darbiniece un pašlaik atrodas Beļgradā. No mazdēliem tieši ar medicīnu vēlēviens nav saistījies, bet ar Universitāti gan - ķīmikos pirmajā kursā studē Reinis Arājs, un Normunds Pudāns - Bioloģijas fakultātes magistrantūrā.

ILGA KAPENIECE,
LU AVIV (Jāņa Dāvja)
fonda priekšsēde

LU 37. Veselības diena 2001. gada 12. maijā Baldonē, Riekstu kalnā. Satiksme ar autobusu (laiku paziņos vēlāk).

Sekoiet informācijai!

SPORTS

LU kausa izcīņā - dalībnieku rekordskaits!

No labās: treneris G. Kartuzovs, L. Krūmiņa, D. Ročāne, A. Orlova

Galda teniss kļūst arvien populārāks!

Šogad LU kausa izcīņas sacensībās galda tenisa visās nominācijās startēja rekordskaits: 13 vīriešu un 10 sieviešu komandas. Arī dalībnieku kopskaits vislielākais - 73, pērn - 68, bez aizpērn - 44.

Sievietēm komandu ciņā visai pārliecinoši jau kuro gadu pēc kārtas

uzvarēja Ekonomikas un vadības fakultāte (A. Orlova, D. Vidruska, O. Popova), atstājot aiz sevis Fizikas un matemātikas fakultāti (L. Žoka, I. Pūliņa, I. Vilīte), bet trešajā vietā visai negaidīti un pirmo reizi Filoloģijas fakultātes komanda (S. Agare, V. Videmane, O. Ščudlo). Jauzteic I kursa studentes S. Agares individuāli izcīnītā 5. vieta, kas arī ietekmēja ko-

mandas vērtējumu. Jāpiezīmē, ka S. Agare apmeklēja dienas grupas volejbolā. Arī skolā iegūtās zināšanas un prasme galda tenisa deva viņai iedvesmu ļoti veiksmīgi nostartēt sacensībās.

Vīriešiem pēc vairāku gadu pārtraukuma uzvarēja VSI komanda (J. Isajevs, J. Osis, E. Meisners, R. Krūmiņš). Jauzteic R. Krūmiņš, kurš, nebūdam galda tenisists, spēja izcīnīt 14. vietu.

Otrajā vietā pērnā gada uzvarētāji: Ekonomikas un vadības fakultātes komanda (G. Kosojs, J. Slavēns, R. Ontensons).

Trešajā vietā tāpat kā pērn - Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte (K. Komarovs, R. Eglītis, J. Jansons).

Individuāli sievietēm, kā jau to varēja gaidīt, galvenā ciņa par pirmo vietu izvērtās starp L. Krūmiņu (VSI) un A. Orlovu (Ekonomikas un vadības fakultāte). Jau trešo gadu pēc kārtas un revanšējoties par nesen piedzīvoto zaudējumu republikas čempionātā, uzvarēja L. Krūmiņa. Trešo vietu pirmo reizi izcīnīja Ekonomikas un vadības fakultātes I kursa studente D. Vidruska.

Arī vīriešiem finālā tikās abi gal-

venie pretendenti - J. Isajevs un J. Osis (abi no VSI). Otro gadu pēc kārtas uzvarēja J. Isajevs, kurš ar 2 : 1 bija nedaudz ātrāks un precīzāks.

Toties 3. vietu visai negaidīti spēcīgajā konkurencē izcīnīja Fizikas un matemātikas fakultātes IV kursa students G. Grīnbergs.

20. aprīlī Kr. Valdemāra ielā 48 plkst. 14.30 pirmo reizi notika draudzības mačs starp LU dienas grupas galda tenisistiem un Liepājas Pedagoģiskās augstskolas studentiem.

Dubultpanākums!

Republikas komandu čempionāts galda tenisa sievietēm beidzās ar sporta kluba "US-VAD" un "US" dubultpanākumu. Jau vairākus gadus s/k "US" un Valsts apsardzes dienests veido vienu komandu. Līdz šim startējot zem s/k "US" karoga, vienīgi vīrieši vairākkārt bija izcīnījuši dubultuzvaras. Tagad arī sievietes komanda gūst tādu panākumu. Jāatzīmē, ka pērn komandas attiecīgi bija izcīnījušas sudraba un bronzas medaļas.

Šogad abas komandas pavirzījās uz priekšu. Pēc gada pārtrauku-

ma par čempioni kļuva s/k "US-VAD" apvienotā komanda (O. Kartuzova, I. Ilķena, A. Ilķena), atstājot aiz sevis s/k "US" komandu (L. Krūmiņa, A. Orlova, D. Ročāne). Uzvara tika fiksēta ar rezultātu 4 : 1. Jāatzīmē, ka vienīgo punktu "US" dabūja sieviešu dubultspēlē - A. Orlova un D. Ročāne uzvarēja republikas čempiones māsas Intu un Antru Ilķenas.

No 23. aprīļa līdz 6. maijam Japānas pilsētā Osakā notiek Pasaules čempionāts. No s/k "US" vietas komandā izcīnījuši republikas čempioni O. Kartuzova un S. Vasiljevs. Viņiem ceļa izdevumus segs LGTF prezidents A. Suharenko. Uz čempionātu brauks arī G. Rūsis, kurš pēc neatkarības atgūšanas piedalījies visos čempionātos.

Jāatzīmē, ka šis pasaules čempionāts būs pēdējais, kad vienlaicīgi tiek rīkotas komandu un individuālās sacensības. Nākošie čempionāti būs atsevišķi - komandām un individuāli.

GENĀDIJS KARTUZOVS,

LU lektors,
galda tenisa sekcijas treneris

No ūdenstūristes dienasgrāmatas

13.04.

Saulains Lielās (interesanti, kāpēc tieši LIELĀS) piektdienas rīts. Beidzot izraušos no elpu smacējošajiem Rīgas putekļiem! Neredzēšu jūs, smirdoņas, kādas trīs dienas! Ceļasoma tā pārlādēta, ka varētu nodomāt - izbraucu uz nezin cik nedēļām. Mans nabaga ceļabiedrs, kuram jāstiepj arī telts un laiva! Izbraucieni lejup pa Dienvidsusēju gar pašu Leišmalu - tieši to mana dabasbērņa iekšējā būtība ir alkusi kopš iepriekšējā ģeoralģija rudenī. Pārējie ģeogrāfi un ģeodraugi, braukdami ar autobusu, varbūt jau tagad atrodas 1cm virs upes līmeņa. Nekas, drīz jau arī mēs būsim klāt - kas tad te ko neaizstopēt līdz Dienvidsusējai pietekojai Dūņupei pāris kilometru pirms Neretas!

Ap diviem pēcpusdienā ar četrām mašīnām veikli esam klāt. Tā kā airu mums nav, meklējam pa krūmiem kādus dabīgos aizvietotājus. No blaksmājas iznāk divas meitenes un piedāvā sava šķūniņa palīdzību. Pāris darbību ar zāģi, naglām, āmuru, un mans ceļabiedrs izgatavo simpātisku airu pāri. Beidzot piepūšam savu pūslī un, suņa reju pavadīt, iestumjamies upē. Izrādās, ka daļa rallija oficiālo dalībnieku vēl tikai tagad tuntuļojas laukā no apmetnes. Laiciņš ir jauks, un mēs lēnām peldam lejup pa straumi. Klusums visapkārt. Vienīgi vējš, airu šļaksti un pāris divvientulībā iztraucētu mežapīļu. Ik pa laiciņam jāpiestāj krastā, lai izlietu satecējušo ūdeni, kā arī uzpūpētu gaisa caurlaidīgo pūšļa pusi. Dienvidsu-

sēja ir daudz ūdens, jāuzmanās no koku un krūmu zariem, kurus upē mīl sagāzt šejieniēšu sērga - mazie nekaupas - bebrī. Neliela neuzmanība un skaties - ūdens straujā tempā sāk piepildīt laivu. Labi, ka manam biedram līdzī paņēmusies superlīme un ielāpi. Vakarā piestājam krastā. Kļūst neomulīgi dzestrs. Telts samirkusi. Dodamies uz tuvākajām mājām. "Vanagu" saimnieki mūs laipni uzņem un neatsaka naktsmājas - vēl kārtīgi pabaro, izmitina veselā istabā un iedod līdzī medus kāri.

14.04.

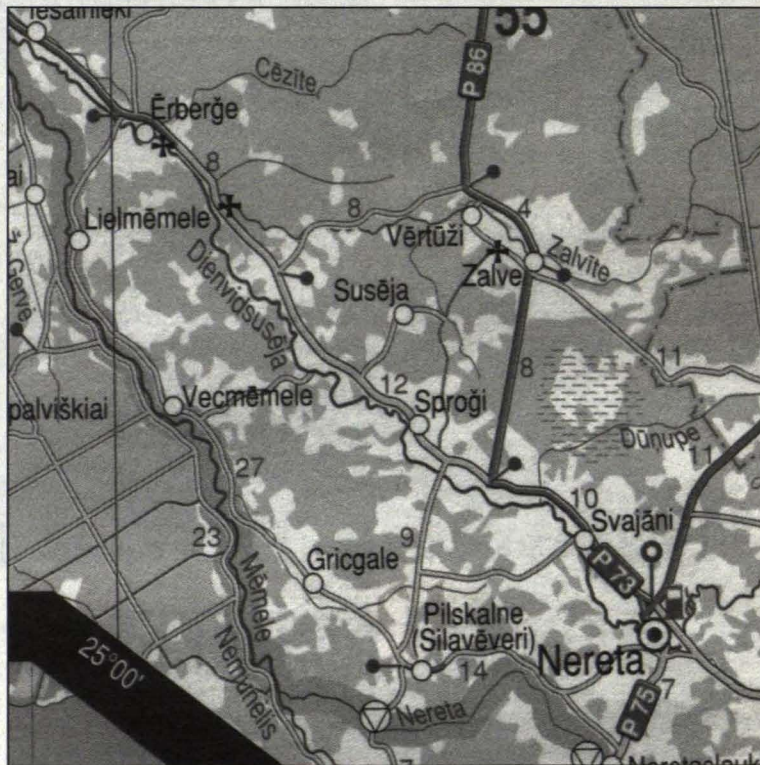
Agri no rīta dodamies tālāk pa straumi. Vēss. Ļoti vēss. Kā gadījies, kā ne - no debesīm sāk krist kaut kas balts un apaļš. (Uzmini nu, kas tas ir?) Ap pēcpusdienu sāk pamatīgi putināt. Nav nemaz tik traki! Kārtīgi airējot jau ir silti. Peldam garām laivām ar tajās ielikām apātiski guļošām, cilvēkveidīgām būtnēm. Izskatās, ka tām nesalst. Vairs ne. No dažām laivām vēl atskan žēlīgas balsis. Kaut kas par balto dzirdo vai tamlīdzīgi. Izkāpjām krastā, uzpūpējāmies. Slapjais sniegs savu paveicis - viss sausais ir samircis. Un tās sasalušās "Tūristu brokastis" nemaz negribas ēst. Fiziski jūtos ne sevišķi labi. Tas pāriet arī uz garīgo noskaņojumu. Peldam un pa mirkli ar krūzīti smeļam laukā ūdeni. Kājas izmirkušas. Totāls sviests. Apkārt vieni vienīgi meži. Pret vakarpusi jau viss ir palicis vienaldzīgs.

Beidzot kādas mājas! Izkāpjot no laivas, atskārstat, ka, lai paspētu

pāris soļu, ir pamatīgi jānopūlas. Manam ceļabiedram labās kājas celi iemeties krampis. Pie mājām - stārķa ligzda. Laba zīme! Mūs ielaiž istabā, iedod karstu asinszāļu tējas novilku un kļīplokmaizītes. Tikai pēc ilgāka laiciņa paveros apkārt - gar sienām sakārti neskaitāmi briežu ragi, mežacūku ilķņi, lapsas vai vilka galvaskauss, kā arī divi aļņu žuburi. Mednieka māja. Kāda vecmāmiņa mūs ielaiž pirtīnā sasildīties. Neticama svētlaimē! Iepazīstamies ar meiteni mūsu vecumā, sauktu Melnais Indiānis. Viņa uzreiz piedāvā pārļaut nakti blakusesošajā Mednieku bāzē. Tā celta deviņpadsmitajā gadusimtenī un piederējusi vācu baronam fon Hānam, kaislīgam medniekam. Arī tagad namā ik pa laikam sabrauc mednieki, lai dotos kopīgās meža zvēru medībās. Māja iespaidīga, gar sienām medību trofejas, dažādi izbāzeņi, fotogrāfijas, kartes. Iekuram milzīgo kamīnu, dzeram tēju. Melnais Indiānis mums pastāsta daudz ko interesantu. Arī to, ka šajā mājā uz kāpnēm nomirusi kāda veča, kas tagad naktīs mēdz spokoties. Br.

15.04.

Pamostamies vēlu. Tik labi es sen nebiju gulējusi! Paskatoties laukā pa logu, uzreiz gribas izsaukties: priecīgus Ziemassvētkus! Ups... ir taču Lieldienu rīts! Laukā sniegs sasnidzis līdz ceļiem. Šķiet, vēl sapņoju. Atnāk Melnais Indiānis un aicina mūs nogaršot nesen nomedīto šņepju cepeti. Pēc pieklājīgas vilcināšanās kārdinošo piedāvājumu tomēr

pieņemam. Izrādās, ka šņepes tās pašas slokas vien ir. Gardas. Garšo līdzīgi vistām. Izkaujamies arī ar olām. Mājās visa kuplā saime sanākusi kopā, tiek izrādītas fotogrāfijas, un ir tik interesanti, ka negribas nemaz i tālāk braukt. Airēšanās pa upi nu nemaz nenāk ne prātā! Te pēkšņi kā sniegs no aprīļa debesīm uzrodas četri samirkušī un pārsaluši laivinieki. Izrādās, ģeoralģija maršruts saīsināts, un viņi papeldējuši garām fini-

šiem. Tātad mēs abi, neoficiālie rallija dalībnieki, sakām pēdējie un aizpeldējam vistālāk, apstiežot visus pāri par deviņdesmit ūdens aktivistus. Ha! Lēnām sākam kravāties, lai veiksmīgi varētu noķert kādu labsirdīgu šoferīti, kas neatteiktu aizvest mūs līdz pašai Rīgai. Taču, Dienvidsusēja, nem vēra - mēs vēl atgriezīsimies!

ŪDENSTŪRISTE

"Elfi" pārņem vadību LU

Saulainajā 29. marta pēcpusdienā Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes telpās notika LU Lielās balvas izcīņas sacensības volejbolā. Pavisam pieteicās 17 komandas no dažādām fakultātēm. Visvairāk tika pārstāvētas Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte (6 komandas), Ekonomikas un vadības un Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultātes (abām pa 3 komandām). Jurīdisko un Sociālo zinātņu fakultātes pārstāvēja pa vienai komandai, tāpat viena komanda - "Elfi" pārstāvēja arī Fizikas un matemātikas fakultāti. Visspēcīgākās komandas

izrādījās Ekonomikas un vadības fakultātē - "Hļebene" un "Ašie susļiki", kā arī Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē - "Savējie" un, bez šaubām, sīvās ciņas izcīnījušie un pirmo vietu ieguvušie fizmatu "Elfi". Kā redzat, nosaukumu izvēlē valdīja īpaša krāsainība, piemēram, pedagogi, kā jau pedagogi, cenžējuši multfilmu "Dienvidparks" un aizlienējuši sev komandas nosaukumu, ģeogrāfiem iestāties "Pavasaris", ekonomistes sevi uzskata par mutes un nagu "Sērgu".

Kā ceturtie fakultāti atstāja

"Savējie", kā trešie - "Ašie susļiki", bet otrie - "Hļebene". Pateicoties spēcīgajam komandas sastāvam, uzvarēja "Elfi", kur spoži spēlēja Inguna Minusa un Inga Pūliņa. Sacensības tiesāja pieredzējušais volejbolists Klāvs Žalkalns.

Lai izjustu spēles patieso garšu, iesakām turpmāk sacensībās ne tikai dzert "Sprite", bet arī apmeklēt tās klātienē.

PAVASARA PĀRŅĒMĀS
VOLEJBOLMĪLES

JAUNIEŠU DIENAS AGLONĀ

PAAUDZE MEKLĒ DIEVU

29.06.2001. - 01.07.2001.

Piesakies! Jauniešu koordinācijas centrs, Rīga, Klosters iela 4, LV-1050

Informācija:
Kontakttelefons: 9-103884
E-pasts: jauniesi@catholic.lv
www.catholic.lv/katedrale

Ja vēlies būt kopā ar citiem jauniešiem, svinēt svētkus, slavēt Dievu un padziļināt savu ticību, līdz 1. jūnijam piesakies pie savas draudzes prāvesta vai pa tālr. 9-103884.

Līdzī jāņem:
- guļammaiss, matracītis un, ļoti vēlams, arī telts;
- Sv. Raksti;
- bļodiņa, krūzīte, karote;
- lietussmētēlis vai lietussargs;
- dalības maksa - Ls 3.

Tīksimies Aglonā!

LU BIBLIOTĒKĀ

Privilēģija atrasties intelektuālā vidē

Mūsu Universitātes bibliotēkas apmeklētāji visupirms iegriežas Lasītāju apkalpošanas nodaļā. Savulaik to vadīja Elvīra Vēvere – tagad direktora vietniece, bet 1992. gadā nodaļu sāka vadīt VALIJA LIEPKALNE. Viņa bibliotēkā ienāca 1978. gadā, ir absolvējusi LU Filoloģijas fakultātes Bibliotēkzinātņu un bibliogrāfijas nodaļu, bet nodaļas vadītājas amatā nu jau būs aizriņķējis desmit gadi.

- Valijas kundze, vai pa šo laiku kolektīvs būtiski izmainījies?

- Ir jaunpienācējas, bet daļa sākušas strādāt vēl pirms manis un palikušas uzticīgas bibliotēkai. Tādas ir Feodosija Sirotnska un Irina Tiško. Pārējās arī ir ar krietnu stāžu. Sandra Grauze nodaļā jau gadus desmit, tāpat Laimdota Galle.

Izvēle par labu bibliotēkai notikusi dažādi, taču parastais ceļš: pabeidz vidusskolu, tad strādā pie mums un mācās.

Sandra, piemēram, studē Ekonomikas un vadības fakultātē, Laimdota - Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātē, Diāna Spresle - Vēstures un filozofijas fakultātē, Krista Kokina mācās bibliotēkzinātni. Arī pati vēl mācos magistrantūrā. Natālija Demidko jau pabeigusi ekonomistus, Sanitai Buivolai ir bakalaura grāds psiholoģijā, tāpat visas nebūt nesam filoloģes. Specialitāšu daudzveidība lieti noder, jo sastopamies taču ar visdažādāko literatūru. Arvien biežāk bibliotekārēm ir ne tikai bakalaura, bet arī maģistra grāds. Piemē-

ram, maģistre krievu filoloģijā ir Irina Tiško.

- Kā jūs raksturotu savu kolektīvu?

- Nezinu, kāpēc sieviešu kolektīviem reizēm piedēvē sīkmainību, mums gan tā nepiemīt. Protam novērst nesaskaņas. Arī ārpusdarba problēmas palīdzam atrisināt, ja darbabiedrei tās radušās.

- Katrai nodaļas darbiniecei savs darba lauciņš...

- Tā ir gan. Piemēram, Sandra atbild par lasītavas fondu, Irina - par starpbibliotēku un starptautisko starpbibliotēku abonementu.

- Kāda ir jūsu darbinieču ikdiena?

- Galvenais, protams, ir lasītājs, taču veicam lielu un rūpīgu darbu ar rektora rīkojumiem ikreiz, kad studenti tiek imatrikulēti vai eksmatrikulēti. Rīkojumiem jāatspoguļojas katalogos.

Mūsu pašu bibliotēkas Automatizācijas nodaļā izstrādāta ITS ALISE, kura ir ērti lietojama un pie kuras esam paspējušas pieradināt gan sevi, gan lasītājus. Šī sistēma saglabājas, taču ienāk arī sistēma ALEPH - jauna un pagaidām neierasta. Tagad lasītāju reģistrācija jāveic abās šīs sistēmās, kas liek būt īpaši precīzām un mobilizētām. Apgūt ALEPH mūs māca Automatizācijas nodaļas vadītāja Ilga Rampāne.

Pie mūsu darba ikdienas tāpat pieder katalogu rediģēšana, novērot neprecizitātes.

Man pašai jāstrādā arī Bibliotēkas Norakstīšanas komisijā un Akadēmisko bibliotēku asociācijas Apkal-

pošanas nodaļu komisijā.

Norakstīšanas komisijas darbs pamatā notiek Universitātes Bibliotēkas krātuvē: norakstām neprofilu literatūru, pēc kuras nav pieprasījuma. Savulaik taču no visas Padomju Savienības saņēmām dažādas politiskās brošūras, kuras tagad nav vajadzīgas un pamatoti uzskatāmas par nevērtīgām.

Mēs daudz kopējam lasītājiem vajadzīgos materiālus un pieprasījumu netrūkst.

Ne mazums rūpju sagādā parādnieki: jāsapina atgādinājuma vēstules, vēl un vēlreiz jāzvana. Diemžēl parādnieki ir ne tikai studenti, bet arī mācībspēki. Īpaši sarežģīti atgūt grāmatas no studentiem, kurus atskaita.

- Tagad tik ierastais kartīšu katalogs aiziet pagātnē, vajadzīgā grāmata visbiežāk jāmeklē elektroniskajā katalogā...

- Tā gan. Un dažāda ir studentu attieksme pret datoru, māka ar to strādāt. Īpaši dažāds limenis ir pirmkursniekiem, ne vienam vien vajadzīga mūsu piepalīdzēšana.

- Arī jūs skar izglītība mūža garumā...

- Mācāmies Bibliotekāru tālākizglītības centrā: par bibliotekāru psiholoģiju un saskarsmi, par darbu internetā...

- Ēka Kalpaka bulvārī 4, kur atrodas bibliotēkas galvenā ēka, ir arhitektūras piemineklis. Tas stūrīti pa stūrītiem tiek restaurēts. Prieks, ka telpas kļūst arvien skaistākas. Vai arī lasītāju zālē šovasar paredzēts remonts?

- Šogad ne, bet plānots, ka 2002. gadā daudziem pazīstamo lielo lasītavu tik tiešām remontēs.

- Varētu domāt, ka jūsu darbam ir sezonas raksturs, jo vasarās galvenie lasītāji - studenti - aizbrauc brīvdienās.

- Tā tomēr nav. Mums jāstrādā ar aptaujas lapām, lai tās parakstītu Universitātes beidzējiem, ja viņi atdevuši visas grāmatas.

Līdz šim, tikko studenti bija imatrikulēti, izrakstījām viņiem lasītāju kartes. Nu šī kārtība mainīsies: pārējo uz ALEPH sistēmu, visām valsts nozīmes bibliotēkām būs vienota lasītāju karte.

Studenti interesējas par pašu jaunāko, tādēļ mums jābūt lietas kursā par pašu jaunāko literatūru.

Ja iezagušās neprecizitātes katalogos, lielu laiku aizņem to novēršana - sadarbībā ar Katalogizācijas nodaļu, kā arī ar grāmatu krātuvi.

Lasītāju pieprasījumi mēdz būt neprecīzi, un ne mazums pūļu, atjaunot un izmaņot prasas palīdzēt arī šādu pieprasījumu autoriem.

Bibliotēkā, arī Lasītāju apkalpošanas nodaļā, strādā grāmatas mīļšie. Ir privilēģija atrasties šādā vidē. Vidē, kura mudina mācīties. Ienāk jaunas tehnoloģijas, un šajā strauji mainīgajā pasaulē mainās arī bibliotēka. Bibliotekāram jāiet līdzi pārmaiņām. Daži teic - ar laiku bibliotēkas izzudīs, visiem būs datori, taču, manuprāt, diezin vai bibliotēka un bibliotekārā vide jebkad kļūs cilvēkiem nevajadzīga.

- Vai ir kādi vēlējumi, lai darbs bibliotēkā būtu vēl veiksmīgāks

un dotu katram darbiniekam profesionālu gandarījumu?

- Manā uztverē svarīgākais ir tas, lai tā sabiedrības daļa, kuras labā mēs ikdienā strādājam (un tie galvenokārt ir LU studenti, akadēmiskais personāls, zinātniskie darbinieki, LU pārējais personāls), pareizi novērtētu bibliotēkas misiju un lomu, to lielo ieguldījumu, ko mēs dodam studentu zināšanu nodrošināšanā un daudzpusīgā informācijas servīšā visiem, kas vēlas paaugstināt savu profesionālo kvalifikāciju.

No LU vadības vēlētos sapratni, ka lasītāju apkalpošana ir tikai neliela (redzamā) daļa no tā darbu apjoma, ko bibliotēkā veic, lai informāciju iegūtu, sakārtotu pēc stingri noteiktas kārtības un operatīvi piedāvātu interresentiem.

No LU fakultātēm un pasniedzējiem vajadzīga operatīva un korekta (bez pārspilējumiem) informācija par tām grāmatām, kas nepieciešamas studiju programmu un mācību kursu apguvei.

LU mācību procesa organizatoriem beidzot būtu jāieplāno ievadkursus visiem pirmā kursa studentiem bibliotēkas un moderno informācijas tehnoloģiju izmantošanā.

Ļoti ceru, ka bibliotekāru darbs tiks finansiāli labvēlīgāk novērtēts, jo augstākās izglītības kvalitātei un sekmīgai virzībai uz informācijas sabiedrību ir un būs vajadzīgi pozitīvi motivēti un augsti profesionāli informācijas un bibliotēku darbinieki.

VUJA APINĪTE

TEĀTRA PELE VĒRO

Āārprāac... pēdējo reizi!!!

Mīļi! Gan jau arī jūs reiz esat sakārušies ar eksistenciālām pārdomām par to, ka nekas jau uz šīs apaļās pasaules nav mūžīgs. Neticiet tam, ka "ars longa, vita brevis" (lat. - dzīve ir īsa, māksla - mūžīga)! Kādas mulķības! Nekas nav mūžīgs! Viss parādās, noveco, izzūd. Uz visiem laikiem. Uz neatgriešanos. Tā ir arī ar kolosālo izrādi - rokoperu "Fausts" Dailes teātri. 31. maijs būs pēdējā diena izrādes divu gadu un divu

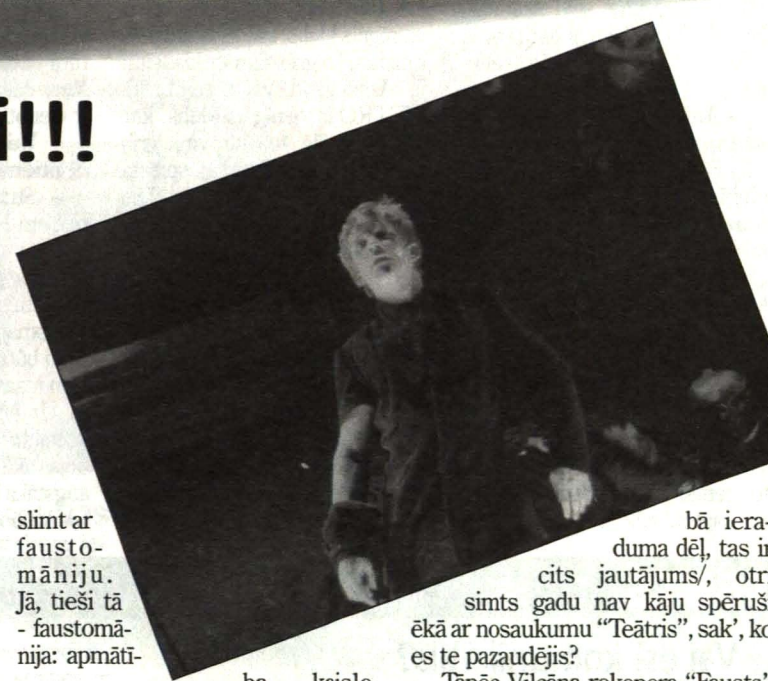
Gētes mūžadarbs. "Fausta" stāsts ir par zinātnieku un mūžīgās patiesības meklētāju doktoru Faustu /lūzdu nejaukt ar dakteri - tāds nav arī šīs lomas tēlotājs/, kas reiz sensenos laikos /kad tie labie gadi bij/ parakstīja savu dvēseli

tvaiļības ir literāra daiļdarba vulgarizēšana vai tikai vienkārša aizvēsturisku parādību nosaukšana atbilstoši mūsdienās lietotajai leksikai/.

Seit un tagad dzīvo /lasīt: mokās/ pēc dzīves patiesības atskārsmes alkstošais Fausts Artūra Skrastiņa formā, mūžīgais kārdinātājs un pavēdinātājs Mefistofelis perfekta Ģirta Ķestera fiziskajā ķermenī un skolniece Grietiņa - pusaugu skuķēns, kas sāk sevi apjaust dabas doto seksualitāti, brīnišķīgās Rēzijas Kalniņas veidolā.

Tā nu visi trijātā tur nemas un darās, un sanāk gluži ticams love story. Lai liekuļi un sausiņi ļauj: kur te māksla? kur filozofija? kur Gēte? kur...? Galvenais, ka varam divarpus stundu garumā izbaidīt ko īpaši netradicionālu un aizraujošu. Izrādi savdabīgu padara uzaicinātā Olga Žituhinas modernās dejas trupa, kas aizrauj ar savdabīgu plastiku un horeogrāfiju. Stipras svārstības smadzenēs izraisa poliču ierašanās ar visiem sirēnu audio, gaismu un tehnoloģiskiem un meistarīgo Arti Robežnieku priekšgalā.

Tomēr izrādi ir vērts apmeklēt tieši mūzikas dēļ. "Fausta" sirds un dvēsele ir industrial noise grupas "Deus Seks Machina" grandiozi skanošie mūzikas ritmi, kas vienu brīdi, pārsniedzot maks šķaļumu, var izārdīt visu iekšieni, bet jau nākamajā mirklī būt neparasti liegi, maigi, sentimentāli romantiski un aizkustināt dvēseles dziļākās stīgas. Rokoperas muzikālā amplitūda ir sākot no smeldzīgām mīlas romāncēm līdz pat dārdošam postindustriālajam rokam. Tā vien ir vērts redzēt, cik izjusti Andris Vilcāns un Juris Kaukulis dzīvo uz skatuves savā radītajā mūzikā! Tai piemīt tāds spēks, ka ir jāuzmanās - ikviens ir pakļauts sa-

slimt ar faustomāniju. Jā, tieši tā - faustomānija: apmāti-

bā ieraduma dēļ, tas ir cits jautājums/, otri simts gadu nav kāju spēruši ekā ar nosaukumu "Teātris", sak', ko es te pazaudējis?

Tāpēc Vilcāna rokopera "Fausts" ir iespēja tiem, kam uzaicinājums: "Iesim uz teātra izrādi" ir tas pats, kas izdzirdēt: "Iesim uz divadlo" - pamēģināt izbaidīt sev vēl neatklātas emocijas, lai - varbūt pēc kāda laika - būtu ar divadlo uz "tu".

Čaklākajiem ir iespēja noskatīties "Faustu" (vai arī kādu citu DT izrādi) par baltu velti, atbildot uz bezgala āķīgajiem jautājumiem:

1. Kā sauc "Deus Sex Machina" rudenī izdoto albumu?
2. Kas ir tulkojis latviski J.V.Gētes traģēdiju "Fausts"?
3. Ko nozīmē "divadlo"? (joks) Uzraksti, ko tev nozīmē teātris.

Atbildes izdomā līdz pēdējam aprīlim un atsūti uz manu virtuālo p/k (pele@latnet.lv) vai atnes uz "UA" redakciju. Iepriekšējā konkursa uzvarētāji ir Baiba Ozola, Sandra Virza un Lāsma Vekmane. Biļetes divām personām uz kādu izrādi varat saņemt DT administrācijā (tel. 7294444). Patīkamu skatīšanos!

PELE FAUSTOMĀNE

mēnešu (20.aprīlī) šajā mūžā. Pēc tam neviens to nespēlēs, nedziedās, neredzēs. Nekad. Tāpēc, ja tu vēl neesi piedzīvojis izrādes apmeklēšanu, tev atlikusi pēdējā iespēja.

"Fausts" nav parasta izrāde. Tā ieteicama tiem humanoīdiem, kas nepazīst aizspriedumu: pret liesmojošām policijas mašīnām, pret vismagāko postmoderno roku, pret pēc šī sprāgstosiem pirotehnikas brīnumiem, Valpurģu nakts orgijām...

velnam. Ja pēdējam izdosies novirzīt nerimstošo zinību alcēju no gudrības takas, pasaules karstākajā pirtī svīdīs par vienu dvēsi /li vairāk. Uzreiz gan jāpiebilst, ka izrādes režisors Dž. Dž. Džilindžera versija par labā un ļaunā cīņu ir stipri /ja neteiktu vairāk/ atšķirīga no Gētes /lai dievs mielo viņa dvēseli! / un ar ģeniālo daiļdarbu rokoperai ir tikpat liela saistība kā pingvinam ar Sahāras tuksnesi. Vai tas ir labi vai slikti - spriediet paši.

Dž. Dž. Dž. - šis neparastais vārdu trio sola arī neparastu iestudējumu. Darbība no leģendām apvītās tālās pagātnes pārceļta uz mūsdienām /atkal jāspriež pašam - vai raganu slotaskāta pārfrazēšana par apreibiņošo LSD, tantes Martas pārkristīšana par suteneri u. tml. pa-

IZKLAIDE

METRO - CILVĒKIEM AR NOTEIKTU GAUMI

Klubs METRO izveidots 1998. gadā, bet jau ieguvis savu noteiktu publiku. Par kluba koncepciju saruna ar tā direktoru GUNTI VANAGU.

- Kāpēc nosaukums METRO?

- Metro ir internacionāls vārds, pie kam klubs atrodas pagrabā. 'Metro' angļu valodā nozīmē underground, un pie mums spēlē šāda veida mūziku.

- Pēc kāda principa izvēlaties grupas, kas spēlēs klubā?

- Pašlaik tās izvēlas radio KNZ. Domāju, ka turpmāk izvēlēsimies paši. Pamatā tās ir Latvijas neatkarīgās grupas. Var gadīties tā, ka grupa piedāvāusi labu demo ierakstu, bet koncertā neprot labi nospēlēt. Aicinām mūziķus, kas spēj precīzi nospēlēt, kam ir savs skatuves tēls un kas prot sevi pasniegt. Būtiski, lai mūzika nebūtu pārāk mierīga, lai cilvēki varētu padzīvot.

- Vai ir tāda mūzika, ko šeit nevēlētos dzirdēt?

- Populāro mūziku, ko jau iecienījuši citi slavenie klubi, mūziķus, kas domā, kā sevi labāk pārdot, nevis radīt maksu. Publikai vēlamies piedāvāt kaut ko svaigu, nedzirdētu. Ir daudzi piemēri, ka grupa iesākumā spēlējusi šauram lokam, bet vēlāk kļuvis par kulta grupu.

- Kāds ir jūsu "vidējais apmeklētājs"?

- Mūsu apmeklētājs ir ļoti intelīgens, viņš no mūzikas kaut ko saprot, nāk tieši klausīties.

Viņam var piedāvāt neordināras lietas, bet viņš nenovērsīsies tāpēc, ka grupa nav pazīstama. Ja mūzika būs kvalitatīvi pasniegta, viņš ieklausīsies un uztvers to pareizi. Mūsu publika prot ieklausīties.

- Jums pašam Latvijā kāds klubs šķiet ievērojams ciniņš?

- Tāds varētu būt klubs LA ROCCA, kaut vai tāpēc, ka spēj piepildīt zāli nedēļas nogalē. Mūzika, kas tur skan, man nav īpaši pieņemama, tomēr nevar noliegt, ka marketinga politika viņiem ir augstā līmenī. Otrs klubs, kuru vēlētos minēt, ir PULKVEDIS, kas nekad nav centies izdabāt publikas gaumei, ieturējis savu stilu un turpina to darīt.

- Kas ir tas īpašais, ar ko publiku piesaista METRO?

- Atceros, reiz ieslēdzu SUPER FM, un bija translācija no LA ROCCAS. Viņi teica, ka ir vienīgais klubs, kur didžeji spēlē mūziku, ko grib dzirdēt klausītāji. Analogiski varu teikt, ka METRO ir vienīgais klubs, kur didžeji spēlē to, ko viņi grib spēlēt, un publika "ir spiesta klausīties". Mēs darām to, kas mums patīk. Endijam Vorholam bija grupa un klubs VELVET UNDERGROUND, tas bija ļoti mazs, un tajā nāca ierobežots skaits cilvēku, bet gandrīz visiem no viņiem izveidojās savas grupas. Apmēram tāpat ir METRO - te nāk salīdzinoši maz cilvēku, bet vairākums no viņiem ir saistīti ar mūziku. Mūsu klubā galvenais ir radīt savas idejas, nevis spekulēt uz

kaut kādām zināmām formām un labi nopelnīt.

Klubā ir ļoti pozitīva aura, ko cenšamies uzturēt. Jebkuras agresivitātes izpausmes tiek apslāpētas jau pie ieejas. Cilvēki nereti brīnās, ka tik lielam klubam kā mums pietiek ar vienu apsargu, bet pa šiem 2,5 gadiem nav bijuši nekādi ekscesi.

Mēs neatrodamies Vecrīgā, pie mums nenāk tāpat garāmejot. Cilvēki, kas nāk uz METRO, zina, ko vēlas šeit saņemt.

- Vai līdzīga stila klubs ir manīts arī ārzemēs?

- Esmu bijis dažos klubos Anglijā, arī Ministry of Sound. Tajā arī ir trīs zāļu sistēma, katrā skan savādāka mūzika, un tās pakāpeniski tiek vērtas vaļā. Apmēram tā ir arī mūsu klubā - trīs zāles un arī kluba telpa, kurā parunāties. Protams, Ministry of Sound ir cita sistēma - tā mūzika, kas skan viņu klubos, ir komercmūzika, bet pie mums tas skaitās underground. Latvijā vispār ir diezgan maz tādu klubus, kuru programma nebalstās uz dziesmām, kas ir topos, bet vairāk uz didžeju maksu.

- Vai esat domājuši papildināt kluba darbības lauku ar kādu performance?

- Domāju, ka performance mums te jau tāpat notiek regulāri, piemēram, FUNDAMENTAL ballītes - ik pēc diviem mēnešiem. Iepriekšējā ballītē bija savestas smiltis, palmas, cilvēki dejoja pie regeja mūzikas...

Laika pa laikam mēģinām izveidot noskaņu ballītes, uz kurām cilvēki nāk noteikti ģērbušies, dzer noteiktus dzērienus, ir vienota stila mūzika.

- Vai ir kas speciāls studentiem?

- Studentiem mēs popularizējam KNZ, atsevišķās dienās ir lēta ieeja, lēts dzēriens. Cilvēks par to pašu cenu var izvēlēties koka-kolu vai sidru. Nedomāju, ka visiem studentiem būtu kāds kopējs stils, katram ir savējais.

Uz METRO nāk cilvēki ar noteiktu gaumi. Te viņiem veidojas tāds kā snobisms, ka viņi ir augstāka līmeņa publika nekā citos klubos. Šķiet, ka komunikā-

cija šeit ir augstākā pakāpē. Publika klubā ir prasīga, programmas ziņā izvēlīga. Ja kādā mēnesī ir līdzīga programma, apmeklētāju skaits pakāpeniski sāk samazināties. Tādēļ mums nākas nopietni piestrādāt pie programmas, lai būtu dažādība.

- Kāda jums šobrīd ir sadarbība ar radio KNZ?

- Domāju, ka KNZ vairāk būtu jāskaidro tā mūzika, ko spēlē, jāradina cilvēki pie šīs savādākās kultūras.

Pašlaik KNZ diemžēl uzskata, ka METRO viņus izmanto. Es savukārt uzskatu, ka mēs tieši viņiem radām publicitāti, ka viņi ne ar ko citu nebūtu panākuši. Šobrīd mums diemžēl ir diezgan saspīlētas attiecības. METRO atbalsta "Jaunā Avīze", "Delfi", "Diena", bijām gaidījuši, ka arī KNZ ar mums sastrādāsies... Cilvēks nevar atrākt tikai uz jūsmīgu saukli, viņam jābūt informētam, kāda mūzika klubā tiks piedāvāta. Informēšana arī ir mūsu uzdevums.

Uzskatu, ka mūzika, ko piedāvājam METRO, ir pakāpi augstāka nekā citos klubos, jo, lai saprastu šo mūziku, jābūt ļoti informētam. Šis nav tas klubs, kurā mūziku var pasūtīt, mēs spēlējam tikai to, ko paši vēlamies.

Cilvēks bieži dzīvo pēc reklāmas principiem, viņš vairs nespēj novērtēt, ko pats vēlas. Vairumam ļoti attīstīta ir materiālā sistēma, bet nav attīstīta ideālā. Tiem, kas nāk uz METRO, materiālais lielākoties nav primārais. Šajā klubā publiku negaida nekāds saldais ēdiens, te būs trieciens pa smadzenēm!

- Kādi ir tuvākie plāni?

- Jūnija sākumā plānojam piedalīties pasākumā FORTE RĪGA. 27. aprīlī Rīgā viesosies slavens saksofonists, tehnomūziķis Džimijš Tenors ar simfonisko orķestri. Viņi uzstāsies Kongresu namā, pēc tam METRO tiks rīkota koncerta after-party. Maijā dzeza vakaros klubā uzstāsies Aivars Hermanis.

ANDRA LASE

REKLĀMA, INFORMĀCIJA

10. STARPTAUTISKAIS GAISA BALONU FESTIVĀLS
RĪGA-800,
BALTIJAS KAUSS 2001
RĪGA 11. - 13. MAIJS, TĒRVEĒTE 14. - 20. MAIJS

NĀC PASAKĀ!
STUDENTU SPĒLES BRĪVĀ DABĀ
LIDOJUMS

ORGANIZĒ
CEĻOTĀJU KLUBS ALTIUS
www.altius.lv

ATBALSTA
Skandi Auto NARVESEN LATVIJAS KRĀJBANKA

INFORMĀCIJA PAR
LU ART FORUMU

Dalībnieki tiek pieņemti trīs kategorijās:

- 1) dizains (aksesuāri, apģērbs, apavi)
- 2) mūzika (a) DJ mix, (b) komponēšana, (c) dziedāšana
- 3) māksla (a) gleznošana, zīmēšana, (b) tēlniecība, (c) dejošana, (d) dzeja, (e) proza.

Nosacījumi:

- 1) - 3 - 10 modeles;
- max uzstāšanās laiks 15 min.;
- CD, datorā ierakstīts vai cits alternatīvais pavadījuma variants;
- savas modeles, kas demonstrēs apģērbus.
- 2) a) - minimālais trīs kompozīcijas uz CD vai digitālā formā (1 kompozīcijas garums ~ 3 - 5 min.);
- obligāti jāprot strādāt ar mūzikas apstrādes un mikšēšanas programmatūru;
- b) - maksimālais laiks 10 min.;
- savs instruments.
- c) - 1 - 2 labākās dziesmas;
- maksimālais uzstāšanās laiks 10 min.;
- savs CD vai cits alternatīvais pavadījuma veids.
- 3) a), b) - labākie darbi (max skaits 8);
- profesionālais noformējums (rāmīši, autora iniciāļi).
- c) - maksimālais kompozīcijas laiks 15 min.;
- savs CD vai cits alternatīvais pavadījuma veids.
- d), e) - labākās dzejas vai prozas kopsavilkums maksimāli A2 formātā + 5 kopijas A4 formātā (kā izdomamais materiāls pēc autora vēlēšanās);
- uz lapām jābūt autora vārdam un uzvārdam.

Dalībnieku registrācija notiek līdz 10. maijam. Nedrīkst ierasties alkohola vai narkotisko vielu reibumā! Neskaidrību gadījumā informāciju var saņemt: Info par visu: baron101@hotmail.com (Oļegs), tālr. 7472680

antonio@navigator.lv (Vilnis), tālr. 9634466
Info par dizainu: alisiute@navigator.lv (Edīte), tālr. 6543947

Info par mūziku: ElectricUfos@navigator.lv (Edgars)
Info par mākslu: 009@navigator.lv (Kristīne), tālr. 9737142

Teātra "Skatuve" repertuārs aprīļa otrajā pusē;
Juns Fose "Vārds" - 27.04. plkst. 18.30 un 28.04. plkst. 18.00
L. Stumbre "Vilkiem puķes nedod" - 24.04. un 25.04. plkst. 18.30.
Anna Eizvertiņa

TESTS

Vai esi komunikabls?

Kāds no mums ātri atrod kopēju valodu ar svešinieku, bet cits ne vienmēr saņemamas izrādīt iniciatīvu tuvu paziņu lokā. Pieiet klāt un uzsākt sarunu ar svešu pretējā dzimuma pārstāvi? Kādu šāda rīcība šokēs, citam liksies maz ticama, bet citam - pati par sevi saprotama. Kuram taisnība? Katram ir sava taisnība, jo ikvienam no mums ir savs viedoklis par sabiedriskās aktivitātes iespējām. Tomēr jāatzīst, ka komunikabļiem dzīve nereti ir vienkāršāka. Atbildot uz testa jautājumiem, iegūsi vienu versiju par savām komunikācijas spējām:

1. Esi atrācis uz pieņemšanu pie vadītāja, no kura atkarīgi tava tālākā darba rezultāti. Kuru no trim vēlētos ierādīt kabinetā? a) jaunu cilvēku, kas apvelta tevi ar ironisku skatītienu; b) savu laikabiedru, kas kritiski tevi uzlūko; c) īgnu kungu nenosakāmos gados, kurš neslēpj, ka tu atņem viņa tik dārgo laiku.

2. Tu tuvojies tukšam soliņam parkā. Kā tu uz tā apsēdiesies: a) vidū, pie tam tā, it kā tu būtu aizņēmis visu soliņu; b) uz malas, ar muguru pagriezies pret pārējo sola daļu; c) vidū, bet tā, lai vieta tev abās pusēs paliktu neaizņemta.

3. Kompānijā satiekat trīs pretējā dzi-

muma pārstāvjus, ar kuriem ir iespēja iepazīties. Kam dosi priekšroku: a) jaunam, jautram, kas pievērs sev arī pārējo uzmanību; b) elegantam, nedaudz ironiskam; c) cilvēkam, kura izturēšanās pauž, ka viņš ieņem "zināmu stāvokli" sabiedrībā;

4. Kafējnicā brīvs tikai viens galdīņš, pie kura sēž svešinieks. Tu: a) pieiesi un nosēdies viņam pretī, viegli uzsmaidot; b) pieiesi pie galdīņa ar vienaldzīgu sejas izteiksmi un apsēdiesies, ar visu savu izskatu paužot, ka tev svešinieka klātbūtne ir vienaldzīga; c) gaidīsi, kamēr kāds galds atbrīvosies.

5. Ja tev būtu iespēja izvēlēties, kur pavadīt atvaļinājumu, kādu variantu tu izvēlētos? a) tūrisma braucienus pa vietām, kur vēl nekad neesi bijis; b) atpūtu pie jūras - tā vienmēr ir mainīga, neatkarīgi no gada laika; c) atpūtu laukos, vasarnīcā.

6. Esi gatavs iepazīties ar simpātisku pretējā dzimuma pārstāvi, bet viņš diemžēl tev nepievērs nekādu uzmanību. Tu: a) nedaudz vilies, atsakies no savas ieceres; b) pirmais sper iepazīšanās soli.

Atbildes: 1) a - 3; b - 6; c - 1; 2) a - 3; b - 1; c - 6; 3) a - 2; b - 6; c - 3; 4) a - 5; b - 3; c - 1; 5) a - 6; b - 3; c - 1; 6) a - 6; b - 1

Saskaīti iegūtos punktus!

Līdz 11 punktiem. Acīmredzot tev piemīt tāda rakstura iezīme kā patmīlība. Tu centies būt noslēgts, baidies, ka citi tevi pārprāt. Esi aizdomīgs. Ar jebkuru svešinieku iepazīties ļoti piesardzīgi. Šis īpašības tev diemžēl traucē personiskajā dzīvē un nereti arī darba attiecībās. Vairāk ticības cilvēkiem!

12 - 23 punkti. Tev patīk kontaktēties ar visdažādākajiem cilvēkiem, tikšanās ar nepazīstamiem ļaudīm tev nesagādā pārmērīgas grūtības, lai gan dažkārt jūties mazliet kautrīgs. Netaktiskums un familiaritāte tev nav pieņemami. Reizēm izdari pārsteidzīgus

secinājumus par kādu, balstoties uz pirmo iespaidu. Tu proti novērtēt laiku, ko pavadī vietatnē, esi patīkams vairumam apkārtnē, tomēr reizēm mēdz būt spītīgs, kas ne visiem ir par prātām.

Vairāk par 24 punktiem. Tu esi ārkārtīgi komunikabls, aktīvi reaģē uz visu apkārt notiekošo. Iepazīties ar sveinieku tev nav nekādu problēmu. Jebkurš apciemojums vai izbraukums tev ir dabisks, bez lieka stresa, tomēr dažkārt arī tu nogursti no sabiedriskajām aktivitātēm. Nepalaid garām mirkli, kad "piebremzēt" - pabūt vienam, atslābināties.

ANDRA LASE

"Universitātes Avīze"

(Iznāk katru otro otrdienu)

Redaktore ILZE BRINKMANE
Tekstus rediģē IEVA JASINSKA un GINTA LEIKARTE
Fotogrāfs TOMS GRĪNBERGS
Tekstus ievada BRIGITA KERSTENA
Datorsārkurnu veido GUNTARS STEPĀNS

Adrese: Raiņa bulv. 19, 136. telpa, Rīga, LV-1586
(pastkastīte atrodas LU kancelejā)
Tālruni: 7034328, 7034329; Fakss 7034330
Elektroniskais pasts: luua@lanet.lv
Mājas lapa Internetā: <http://www.lanet.lv/~luua>
Reģistrācijas apliecība Nr. 535.
Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz "UA" obligāta.
Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar rakstu autoru viedokli.

LUSP lapa

LUSP jautā:
Ko Tu domā par
sliņķiem?

Katja

"Man liekas, ka tā ir cilvēka būtība. Protams, dzīves apstākļi to arī iespaido. Tomēr ar to var veikt cīnīties, ja cilvēks to grib. Es pati neesmu sliņķa."

Edīte

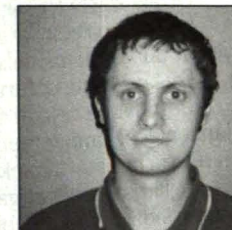
"Visu to labāko. Paslinkot ir baigi forši, un, ja to var atļauties, tad vispār labi. Cilvēki to tik vien dara kā strādā, lai pēc tam paslinkotu. Jebkurš no mums piekritis teicēnam: "Esmu gudrs un talantīgs, tikai mazliet sliņķis."

B.S.Švinskis

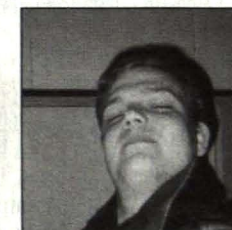
"Kā visi cilvēki, arī es esmu sliņķis. Agrāk vai vēlāk katrs nonāk pie šīs atziņas. Es sāku slinkot jau agrā bērnībā un nebūt nekaunos no vārda "sliņķis". Lai apgūtu klasiskās slinkošanas pamatus, eju uz zooloģisko dārzu vērot sliņķus. Ceru, ka nomirstu kā sliņķis, aiz slinkuma slinkojot. Slinkums ir dzīves pamats

Zvīdris

"Slinkums ir studentu neatņemama sastāvdaļa, jo kas gan ir students bez saviem parādiem. Sliņķi nav nemaz tik slikti cilvēki, jo viņi bīda cilvēces progresu. Viņi izdomā lietas, lai pašiem un pārējiem būtu ērtāk un būtu mazāk jāpiepūlas."

Uģis

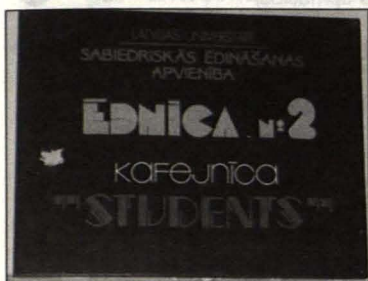

"Par sliņķi sevi apzinājos jau no agras bērnības. No tā nekaunos. Par pilnvērtīgu sliņķi kļuvi 1998. gada februāra nogalē. Proti, mani LSA (Latvijas Studentu apvienības) kongresā uzņēma sliņķu darba grupā. Likās, ka esmu no jauna piedzimis. Jāpiebilst, ka mūsu darba grupa, sliņķi, bija vienīgā LSA, kas pildīja savus solījumus."

Lapu veidoja
Inese Saiva
LUSPavize@navigator.lv

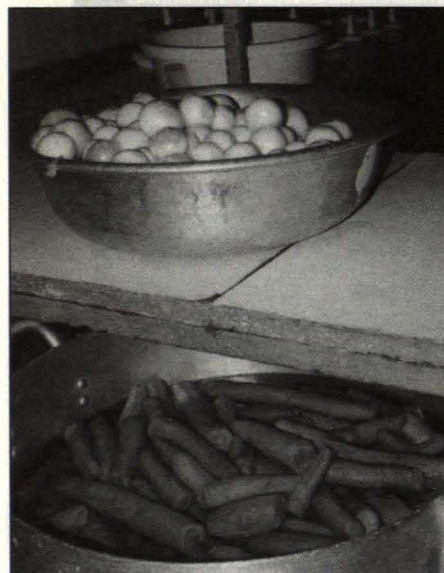
1. reportāža: "Aspazijas bulvāris 5 – masu ēdināšanas komplekss"

Un arī šoreiz labu apetīti tev, apmeklētāj! Uģis un B.S.Švinskis (starp citu, arī mēs esam pārtis)

Kā jau iepriekšējā "UA" numurā informējām, šī rubrika turpina iepazīstināt ar LU ēdnīcām. Šoreiz izvirzījām gardēžiem (vai varbūt tomēr nacionālās pārtikas kvalitātes apsekošanas īpašās nodaļas ekspertiem) par upuri tika izvēlēti visādi citādi saulainais ekonomikas un vadības fakultātes sabiedriskās ēdināšanas komplekss "Studentiņš".

Par šīs iestādes esamību fakultātē, gan neliecina nekādas norādes (varbūt baidās no ciltautu teroristiem?). Vadošais pēc sastapto studentu dotās informācijas un īpašiem astrāliem spēkiem, mums tomēr izdevās atklāt labi maskētās iestādes "Studentiņš" atrašanās vietu. Ja atmiņa nevil, tas bija kaut kur otrajā vai trešajā stāvā, mājās kreisajā flangā. Esot vēl arī kafējnicā kaut kur pie garderobes, bet tik labi orientieris mēs tomēr neesam.

Mūsu centieni iekļūt ēdnīcā bija neveiksmīgi, jo durvis aizšķērsoja bezgala rinda. Zināšanu smaguma mācītie studenti burtiski laužas iekšā šajā reklasācijas telpā. Jā, pusdienlaikā VEF iet karsti! Šo nelielo apjukumu mēs izmantojām telpu izpētei. Virzoties (spraucoties) dziļāk, nevilus acis iekrita un patīkami pārsteidza procentuālais apmeklētāju sastāvs:

98% jaunās ekonomistes,
1,5% vīrieši,
0,5% nenosakāmas rases un dzimuma pārstāvji.

Ēdnīcas personāls durvis ir atvēris tikai uz pusi, lai izsalkušās masas pašplūsmā neapgāz leti. Tā nu rindā stāvētāji un prom gājēji var draudzīgi un patīkami viens otru "apgrābstīt" spraucoties garām. Ieejot telpā mums uzreiz kļuvis saprotams lielā apmeklētāju pieplūduma iemesls. Neuzminējāt, tas nav saistīts ar milzīgo fakultātes studentu skaitu. Neuzbāzīgais ēdnīcas interjers tā vien rosina uz dažādām filozofiskām pārdomām un veicina gan fizisko gan garīgo spēku atguvi. Normālo šajā balsu murdoņā jebkurš rindā stāvētājs var savas 10 minūtes droši "izsvērt" lekcijā iegūto zināšanu smagumu. Jāpiezīmē, ka viss ēdināšanas komplekss ir izvietojies trijās telpās. Nosacīti tās tika iedalītas šādās kategorijās: 1. Atklātā (publiskā) 2. Nomaļā 3. Sieviešu (tur bija tikai sievietes).

Jāsaka godīgi, nomaļā telpa izskatījās pēc tādās, kur pusdieno (vai vienkārši ieturas) un gremdējas atmiņās tikai atstumtie un dzīves nogurušie (kā teica viens no ekspertiem – marginālie elementi). Viņi savas acis var pamieļot gar tukšām stikla vitrīnēm, kurās, kā vēsta leģendas, šad tad arī kaut kas parādotes. No saviem augstumiem malītes baudītājs var vērties tumšajos, noslēpumainajos kanāla ūdeņos, vai atklātās telpas apmeklētājs – priecāties par Nacionālās Operas daili un rosīgo Rīgas dzīvi. Visas telpas ieturētas vienādā stilā. Galdiņš 4 personām (uz lieliem svētkiem ir iespējams sastumt galdiņus kopā) dekorēts ar zaļumiem un pāris pūpolu zariņiem, atbilstoši pavasarim. Lai nepārsāļotu, vai kā citādi nesabojātu izvēlē-

to ēdienu, garšvielu trauciņi novākti uz neatgriešanas. Katrs ēstgribētājs pēc savas gaumes un patīkas var izvēlēties dažādas tīrības pakāpes galdiņu. Tāpat arī trauku nodošana nezinātājam izvērsas par aizraujošu izklaidi, kamēr pa "Mega-zones" cienīgiem labirintiem nokļūst līdz mērķim. Pašapkalpošanās ir izkopta praktiski līdz augstākajam līmenim.

Ja gadījumā netik vērties pa logu redzamajā ainavā, tad ir iespēja pilnveidot sevi, pētot dažāda gadagājuma reklāmas materiālus.

Ēdnīcas ēdienkarte piedāvā gana lielas iespējas izvēlēties starp kartupeļu biežputru, zirnīem un rīsiem. Slikti cilvēki baumo, ka biežputra gan esot tādēļ, ka to vieglāk saglabāt estētiskā izskatā pāris dienas (nepaliekot zila), bet, mūsuprāt, tā ir tikai nelabvēļu nenovīdība un nepārbaudītas baumas. Piedevu saraksta garums pārsteidz patīkami, atšķirībā no pašām piedevām, kuras, varbūt tikai sliktas redzes dēļ, vizuāli izskatās līdzīgi un ne pārāk daudzsoļoši. Ir pieejami dažādu sastāvu un svaigumu salāti, arī sulas. Stiprāka malķa kārotāji var slāpes veidzēt ar ledusskapī dzesētu alu. Ja ir vēlme panaškoties, iespējas (dažāda veida šokolādes, čipsi un smalkmaizītes) apmierinās praktiski jebkuru normālu cilvēku. Sarūgtināti varētu justies veģetārieši un īpaši izsmalcināti gardēži, kam šeit nav praktiski nekādas izvēles (varbūt salāti), jo viņi taču nav ēdāju pamatmasa. Visu kustību korekti un naski koordinē laipna apkalpotāja aizletes un tikpat laipna kasierīte, kas brīvi pārvalda vismaz divas valodas. Ar neuzbāzīgo ēdnīcas interjeru (dažs labs gan teica, ka izskatoties kā CCCP kompartijas kafējnicā) lieliski harmonē apkalpojošā personāla formas tērpi. Cenas pieejamas katram vidusmēra ekonomam un noteikti varētu būt atbilstošas kvalitātei. Ja kādu tas neapmierina, ir iespēja izvēlēties salīdzinoši dārgākās kafējnicās (pat abu) piedāvājumus.

Mūsu izvēle šoreiz apstājās pie kartupeļu biežputras ar bištekū un olu, kā arī šniceli un dārzeņu šniceli. Pieņema-

mākie no salātiem izskatījās kāpostu – burkānu. Sulas attiecīgi ābolu, tomātu un apelsīnu. Pa ceļam uz izvēlēto vietu (ar burvīgu skatu uz Nacionālo Operu), nākas sargāt paplāti no nejausiem apkārtējo uzbrukumiem, kas vienam no ekspertiem gandrīz beidzās bēdīgi. Malīte kā jau malīte un, kā jau augstāk minēts, bez iespējam mainīt garšas kvalitāti. Vizuālais un estētiskais baudījums no ēdiena diemžēl ne sevišķi apēliti rosinošs.

Visš skaistais reiz beidzas. Malīte bija notiesāta, un labajā mirzdošām sejas izteiksmēm veroties paliekošajos 98% daļā dzimuma pārstāvēs, spītējot liktenim, mēs devāmies durvju virzienā. Lai arī kā negribējās doties prom, mēs to izdarījām. Paldies dievam šī misija beidzās laimīgi, jo citādi, jūs dārgie lasītāji, nekad par "Studentiņu" neuzzinātu. Mēs gan drīzāk aicinātu jūs pašus apmeklēt "Studentiņu", jo visus gūtos iespaidus nevar uzlikt uz papīra.

Labu apetīti novēlot, mēs no jums atvadāmies.

P.S. Ja jūtat izsalkumu, nekavējoties dodaties uz "Studentiņu".

Sliņķi Studentu Padomē jeb mēs jau gribējām tikai paslinkot!

Sensenos laikos, kad nu bija atkal ievēlēta kārtējā šī gada LU Studentu padome, notika tradicionālais jauniņu informēšanas seminārs. Jāsaka, ka vecā Studentu padome izcēlās ar savu slinkumu (vai varbūt ar kādiem citiem, mums nezināmiem faktoriem) un tradicionālo divdienu semināru rīkoja tikai vienu dienu. Mēs jau nu bijām diezgan sašutuši, ka būs tikai vienu dienu, nevis divas jāsl-jāstrādā, un ļoti ceram (potenciālo Studentu padomes locekļu labā), ka nākamgad LUSPieši nenoslīnkos.

Tātad, par to slinkošanu... Sākumā ar to lietu bija diezgan slikti, jo nemitīgi kāds uzmaucās ar saviem nenormālajiem stāstiem par LUSP darbības principiem, vēsturi, jaunajām iespējām, darāmajiem darbiem, LU sistēmām utt., tad vēl vajadzēja iepazīt ne tikai visu jauno locekļu sejas un vārdus, bet arī zeķes... un ķermeņa svara spiedienus... (tās bija tādas atraktīvas spēlītes). Pēc tik nenormāli nogurdinoša pasākuma, protams, sekoja pasākuma otra labākā daļa – pusdienas, pirmā, kā jau jūs visi paši zināt, ir vakara

neoficiālā daļa. Nu un pēc šī brangā darba, tieši sliņķu iecienītākā slinkošanas sadaļa – darbs grupās. Ar nenormālu sašutumu konstatējām, ka starp informācijas, sociālo lietu, izglītības, kultūras un atpūtas darba grupām neatradām sliņķu darba grupu. Tādu absolūti maldīgu LUSP darbības virzienu un attīstības koncepciju mēs taču nevarējām pieļaut, jo citādi, kur gan tā Studentu padome nonāktu?... Visi sliņķi apvienojās un atjaunoja visvecāko no LUSP komisijām.

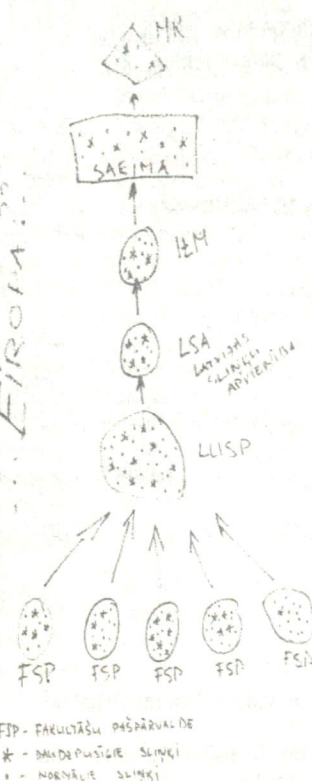
Sliņķi tad nu ķērās pie sava stratēģiskā slinkošanas plāna un taktikas izstrādāšanas.

TEORIJA. Pašā pirmsākumā ir sliņķu iekļūšana fakultāšu pašpārvaldēs, tad tur izveidot noslēgtu pulciņu un 1) slinkot; 2) neielaišt nevienam jauniņu. Kad nu tas godam ir darīts -> savējie jādabū LU Studentu padomē. Arī tur tieši tā pati divu pulciņu (skat., augstākminētos punktus, ja nav slinkums) taktika. Vistiešākais ceļš no LUSPa ir uz LSA. Šobrīd oficiāli LSA ir tūlkojams kā Latvijas Studentu Apvienība, bet mūsu interpretācijā precīzāk gan būtu Latvijas

Sliņķu Apvienība.

Dogmas

Visu varu sliņķiem.
Veselā sliņķi vesels gars.
Kas slinko, tas negrēko.
Ko tad es, es jau neko.
Sliņķis sliņķim sliņķis.
Slinkums - veselīgas dzīves pamats.
Darbs nav ne zaķis, nedz arī lācis, neaizbēgs.
Darbs sliņķa labākais naidnieks.
Katrs pats sev sliņķis.
Esmu atgriezies, lai slinkotu.
Katrs pats sava slinkuma kalējs.
Slinko tā, lai tevi pamana.
Bez slinkošanas nav uzvaras.
Kāpēc strādāt, ja var slinkot.
Kāpēc neslinkot, ja var slinkot.
Visu zemu sliņķi, savienojaties.
Sliņķu idejas dzīvo un uzvar.
Nedari šodien to, ko vari izdarīt rīt.

Lapu veidoja
Inese Saiva
LUSPavize@navigator.lv

Uzvarētāju dome?

Juris Pūce,
LSA prezidents

Pavisam nesen ilggadējais studentu aktīvis Rīvars Eglājs par 3.martā notikušo Latvijas Studentu apvienības (LSA) Kongresu izteicās, ka tas esot "Uzvarētāju kongress" – tās organizācijas kongress, kas panāca, lai murgainās maksas augstākās izglītības shēmas nokļūtu tur, kur tām bija jānokļūst – vēstures mēslainē. 17.martā Baltijas Krievu institūta sanāca LSA domes sēde – vai tā bija uzvarētāju dome?

Domes sēdei bija divi uzdevumi. Pirmais no tiem bija izveidot LSA valdes struktūru un ievēlēt atbilstīgās amatpersonas. Pēc ilgām, asiņainām diskusijām dome nonāca pie saprātīga kompromisa, lemjot turpmāk LSA valdē ievēlēt (papildus prezidentam un viceprezidentam) 7 valdes locekļus. Gan

jāatzīst uzreiz, ka vienu valdes locekli – atbildīgo par studentu sociālajām lietām – neizdevās ievēlēt. Pārējie valdes locekļi tika ievēlēti. Par atbildīgo par izglītības lietām tika ievēlēts Ēriks Samuļis (viņa kandidatūru izvirzīja LU Studentu padome), par atbildīgo par starptautiskajām attiecībām – Dita Sīle (RTU Studentu parlaments), par atbildīgo par informācijas apriti – Antra Kukuka (RPVA Studentu parlaments), par atbildīgo par reģionālo augstskolu studentu pašpārvalžu koordināciju – Jānis Tuftāns (LLU Studentu pašpārvalde), par atbildīgo par privāto augstskolu studentu pašpārvalžu koordināciju – Ģirts Cēlājs (BA Studentu padome). Tika nolemts, ka atlikušo valdes vakanci aizpildīs nākamajā LSA domes sēdē.

Otrs uzdevums bija noskaidrot LSA biedru – studentu pašpārvalžu attieksmi augstākās izglītības finansēšanas

jautājumā. Jāsaka, ka vairums klātesošo augstskolu studentu pašpārvalžu pārstāvju atzina, ka augstākajai izglītībai ir jābalstās valsts budžeta finansējumā, kas pakāpeniski ir jāpalielina. Ar domes atbalstu LSA valde ir sākusī finansējuma palielināšanas kampaņu, kuras sastāvdaļas ir tikšanās ar ministriem, citiem politiskajiem aktieriem, piketi un piedāvātas koncepcijas. LSA dome uzskatīja, ka ar politisku lēmumu ir iespējams panākt, ka augstākās izglītības finansējums palielinās līdz nepieciešamajam līmenim. Lai to sasniegtu, visiem studentiem ir jāstrādā kopā.

Nākamā domes sēde notiks (-a) 21.aprīlī, Latvijas Universitātē. Par tajā lemtu – nākamajā Universitātes Avīzes numurā.

LU kauss biljardā - turpinās

Vieta un laiks:
NB biljarda klubs Šķūņu ielā 9, otrais stāvs, sākums pl.17.00.

Tumiru apraksts:
līdz 12. maijam- Biljarda apmācība un tumiri pa fakultātēm. Var piedalīties visi interesenti.

Programmā: 1.Biljarda spēles apmācība;
2.Tumirs;
3.Uzvarētāju apbalvošana.

14.maijā- Fināls. Piedalās 2 labākie no katras fakultātes.

Piedalīšanās tumiros ir bezmaksas.

Atlikušo tumiru grafiks:

23. aprīlī Pedagoģijas un psiholoģijas fakultāte
27. aprīlī Medicīnas fakultāte
30. aprīlī Ķīmijas fakultāte
6. maijā Teoloģijas fakultāte
7. maijā Sociālo zinātņu fakultāte
12. maijā Vēstures un filozofijas fakultāte
14. maijā FINĀLS

Jānis audzina Kristīni:
Iegaumē, Kristīn, gudrs cilvēks par visu šaubās. Tikai mulķis var būt pilnīgi pārliecināts par kaut ko.
Jāni, tu esi pārliecināts par to?
Pilnīgi noteikti, Kristīn!

Švinskis saka Melderim:
Ja tu zinātu, kā man negribas iet uz LUSP sēdi...
Man arī, bet iedomājies, kā Jaunups nopriecāsies, ja mēs neaiziesim.
Tev taisnība, ejam..

LU ēstuvē Lukašs jautā ēdnīcas taniņai:
Kādu mēslu jūs man te atnesāt? Un kāpēc tik maz?

Geogrāfi:
Kas ir pirmais, ko tu pamani ekonomu meitenes?
Tas ir atkarīgs no tā, vai tu iet vai nāk...
setu, ja tu on sēdētis no tā, vai tu pamani?

LUSP komunikācijas piemērs.

Iet Jānis ar draudzeni pa ceļu, draudzene paklūp un mēteļa stūri nedaudz nosmērē dubļos. Jānis pietur viņu, abi iekāpj un aizbrauc.

Pirmais stāsta otrajam.

Iet Jānis pa ceļu ar veceni, vecene pakrīt, iekrīt dubļos. Jānis palīdz viņai piecelties, abi iekāpj kariatē, aizbrauc.

Otrais stāsta trešajam.

Iet Jānis pa ceļu ar veceni, vecene tizla, kājas ļogās, ņem un iekrīt dubļos. Jānis nolamā viņu un iestumj kariatē, aizbrauc.

Trešais stāsta ceturtajam.

Iet Jānis pa ceļu ar veceni, vecene iedzērusi, nokrīt dubļos. Jānis pieceļ viņu, iemet kariatē, abi aizbrauc.

Ceturtais stāsta piektajam.

Iet Jānis pa ceļu ar galīgi piedzērušos veceni. Vecene krīt un parauj līdzī arī Jāni. Abi kaut kā pieceļas, iekāpj kariatē, aizbrauc.

Piektais stāsta sestajam.

Iet iedzēris Jānis ar galīgi piedzērušos veceni. Vecene nevar nostāvēt un nokrīt dubļos. Nožaujas arī Jānis. Jānis dusmīgs paņem veceni un iemet kariatē. Aizbrauc.

Sestais stāsta septītajam.

Iet galīgi piedzēries Jānis ar veceni pilnīgā lopā. Abi ievēlas dubļos. Riktīgi izvārtas. Pienāk kučieris, palīdz iekāpt. Aizbrauc.

39. stāsta 40.

Puškins galīgā lopā sēdēja uz sētas....

Laimīga Studentu padomes locekļa 10 baušļi:

1. Cilvēks dzīvo, lai atpūstos.
2. Mīli savu gultu kā sevi pašu.
3. Dienā atpūties, lai naktī varētu gulēt.
4. Ja redzi kādu atpūšamies, palīdzi viņam.
5. Neaizmirsti, ka darbs ir tīrās mokas.
6. Šodienas darbu atliec uz parītu, un tev būs divas brīvas dienas.
7. Ja kāds darbs sagādā grūtības, atļauj to izdarīt citam.
8. Atpūta vēl nevienu nav novedusi kapā.
9. Ja Tev uznāk vēlēšanās strādāt, apsēdies un pagaidi, varbūt pāries.
10. Darbs ir prieks, slinkums – laime.

Students kārtu eksāmenu.

Izvelk biļeti – neko nezina, sarunā ar pasniedzēju vilkt vēl vienu. Atkal neko nezina, velk vēlreiz, atkal neko nezina.

Pasniedzēji izvērtē eksaminētā studenta darbu. Ierosina likt četri. Citi jautā: "Kāpēc?". "Viņš taču kaut ko zināja, ja jau meklēja."

UZMANĪBU, UZMANĪBU!!!!

Pirmdien pie Ministru Kabineta notika studentu pikets par valsts finansētu izglītību. Notikuma sīkākā izklāsts un rezultāti nākamajā "UA" numurā.

Vai Tu jau izvēlēties savu vasaras ceļojumu?

EiroTūre CEĻOJUMU AĢENTŪRA TRAVEL AGENCY ☎ 7 204712 ☎ 9 415454 eiroture@vide.lv ☎ 7 229491 Rīga, Māskavas iela 68		
Ar kuģi pa Donavu Ls 95.- 21.05. 04.06. 14.07. 11.08.	Vasaras nakts sapnis: ziedu izstāde Potsdamā+Berlīne 5 dienas Ls 79.- 30.05. 11.07. 12.09. 01.08.	
Neparastā Itālija Ls 149.- 25.06. 16.07. 18.08.	Ar kuģi uz Sāremā Ls 15.- + kuģa biļete 16.06. 14.07. 11.08. 08.09.	Austrumu Bavārija Zili ezeri, smiegoti kalni Ls 95.- 21.05. 04.06. 14.07. 11.08.
Baltijas kruīzs piecās dienās Ls 85.- 18.06. 02.07. 12.08.	Kuršu jomas pārsteigumi Ls 24.- 16.06. 07.07. 14.07. 21.07. 11.08.	Atpūta Bavārijā pie skaistā Koenigsee Ls 145.- 18.08. 17.09.

Aizraujoši ceļojumi Tev un Tavai ģimenei

Kā dažiem LUSPiešiem Holivudā gāja

Jānis Palkavnieks

Trešdien pēc labi padarīta darba (kā nekā Domes sēde) daži padomes locekļi [R.Eglāja žargons] izdomāja, ka vajadzētu iegūt jaunus draugus vai partnerus no Holivudas kino Jaužu pulciņa. Tad nu mēs (pēc pārbaudītas informācijas) devāmies uz to pusi (kinoteātri "Rīga") kur Zvaigznes patiešām varētu būt. Un ziniel- mums paveicās. Saikām samērā jauku kompāniju: Robertu de Niro, Veroniku Čikoni, sauktu par Madonnu, Āmiju, Deniju de Vito un vēl dažus Los Anželosas kino monstrus. Kopā šie bija kādi 28, man šķiet. Maz-

liet parunājām ar viņiem, tikai žēl, ka šie mums nekā neatbildēja, izskatījās gandrīz kā no vaska. Mūsu priekšniece Kristīne Ante palūdza atļauju nofotēties ar de Niro, bet šis nekā neatbildēja, nu, klusēšana - piekrišana. Un vai ziniel, ko darīja Merilina Monro? Viņa mums par prieku uzlaida danci- mazliet pagriezās ap savu asi. Kad atpāpāmies, ka tas viss ir nevis sapnis, bet gan

rās "brākus" vai nelidzību. Bet pārējie, spriežot pēc viņu sejas izteiksmēm izskatījās samērā apmierināti ar redzēto. Interesanti, ka neviens no klātesošajiem nebija sajūsmā par izstādes vadītāja piedāvājumu aplūkot Merilinas Monro vaska krūtīs, tā esot vienīgā figūra, kurai bez galvas un plaukstām šī ķermeņa daļa arī ir atveidota vaskā, ti-

kai piesegta ar ļoti piegulošo kleitu. Vienā mirkli notika neticamais- kāda vaska figūra sakustējās un uzrunāja mūs skaidrā latviešu valodā, uzkliežot: "vai ir kādi jautājumi?" Tā kā mēs atbildējām noliedzoši, tad figūra teica, ka esot uz mājām, jo ir jau vēls. Figūra bija ļoti līdzīga kādam kinoteātra darbiniekam. Beigās mūsu nelielā grupiņa nolēma ieviest kārtību arī šeit un uzsākām nelielu piketu pie ekspozīcijas. Un savu panācām- tagad jebkuram LU studentam (uzrādot atbilstošu apliecību) ir iespēja apmeklēt šo izstādi tikai pa 50 sanēm. Kurš teica, ka LUSP neprot piketēt?*

Tā nu mēs vēl mazliet paklīdām pa tumsnējo kino gaiteni, padalījāmies ar savām zināšanām un nezināšanām par kino vēsturi un devāmies atpakaļ pildīt mums uzticētos (uzticējās tomēr gandrīz 3000 LU studentu) pienākumus, lai saldīnātu Universitātes studentu rūgtu studentdzīvi.

*Šis pastāstiņš par kustīgo figūru un piketu ir autora izdomājums un neatbilst patiesībai. Autors atvainojas, ja kādu personu šie meli ir aizvainojuši. Bet ja viss ir kārtībā, tad ... viss ir kārtībā.